

GRUPA KAPITAŁOWA PGO

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK
ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2019 ROKU
WRAZ ZE SPRAWOZDANIEM Z BADANIA NIEZALEŻNEGO
BIEGŁEGO REWIDENTA**

Katowice, 30 kwietnia 2020 roku

SPIS TREŚCI

WYBRANE DANE FINANSOWE.....	4
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW.....	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.....	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH.....	8
ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2019 R.	9
1. INFORMACJE OGÓLNE	9
2. OPIS ORGANIZACJI GRUPY KAPITAŁOWEJ PGO SPÓŁKA AKCYJNA	10
3. OPIS STOSOWANYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI.....	11
1. Oświadczenie o zgodności.....	11
2. Podstawa sporządzenia	11
3. Zmiany zasad rachunkowości	11
4. Podstawy konsolidacji	15
5. Połączenia jednostek gospodarczych	16
6. Wartość firmy.....	16
7. Waluty obce	17
8. Świadczenia pracownicze	17
9. Ujmowanie przychodów.....	18
10. Koszty działalności operacyjnej	20
11. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	20
12. Przychody i koszty finansowe.....	20
13. Koszty finansowania zewnętrznego	20
14. Podatki	21
15. Nieruchomości inwestycyjne.....	22
16. Rzeczowe aktywa trwałe	22
17. Wartości niematerialne	23
18. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	23
19. Utrata wartości.....	24
20. Zapasy	24
21. Odpisy aktualizujące wartość zapasów	24
22. Aktywa finansowe	25
23. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	26
24. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	27
25. Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów	27
26. Kapitały własne	27
27. Rezerwy.....	28
28. Kredyty bankowe, pożyczki, papiery dłużne.....	28
29. Zobowiązania	28
30. Instrumenty pochodne	28
31. Dotacje	30
33. Zysk przypadający na jedną akcję.....	31
34. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności	31
35. Prezentacja sprawozdania z przepływów pieniężnych.	31

36. Ważne oszacowania i osądy	32
37. Informacje ujawniane na temat podmiotów powiązanych	33
4. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	34
5. SEGMENTY OPERACYJNE	34
6. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	35
7. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE	36
8. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE	37
9. PODATEK DOCHODOWY	38
10. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA	39
11. ZATRUDNIENIE	40
12. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ	40
13. DYWIDENDY	41
14. WARTOŚCI NIEMATERIALNE	41
15. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	42
16. TESTY NA UTRATĘ WARTOŚCI AKTYWÓW	45
17. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE	47
18. JEDNOSTKI ZALEŻNE	48
19. ZAPASY	48
20. NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE	49
21. POZOSTAŁE KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE	50
22. POZOSTAŁE AKTYWA KRÓTKOTERMINOWE	50
23. KAPITAŁ PODSTAWOWY I POZOSTAŁE KAPITAŁY	50
24. KREDYTY I POŻYCZKI	52
25. PODATEK ODROZCZONY	54
26. ZOBOWIĄZANIA	56
27. REZERWY NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	57
28. REZERWY POZOSTAŁE I ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE BIERNE	61
29. PRZYCHODY PRZYSZŁYCH OKRESÓW	61
30. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO RACHUNKU PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	62
31. INSTRUMENTY FINANSOWE	64
32. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM	66
33. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KAPITAŁOWYM	70
34. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	70
35. ZABEZPIECZENIA USTANOWIONE NA MAJĄTKU GRUPY	71
36. WYNAGRODZENIA I NAGRODY CZŁONKÓW ZARZĄDU I ORGANÓW NADZORU	72
37. NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	73
38. INFORMACJE O WYNAGRODZENIU BIEGŁEGO REWIDENTA	74
39. ZDARZENIA PO DACIE BILANSU	74

WYBRANE DANE FINANSOWE

	Rok 2019	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2018
	PLN	PLN	EUR	EUR
Przychody netto ze sprzedaży	393 859	407 248	91 558	95 443
Zysk z działalności operacyjnej	38 684	23 529	8 993	5 514
Zysk netto za okres sprawozdawczy	23 757	13 944	5 523	3 268
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	75 086	49 914	17 455	11 698
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(44 623)	(31 734)	(10 373)	(7 437)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(23 358)	(19 508)	(5 430)	(4 572)
Przepływy pieniężne netto razem	7 105	(1 328)	1 652	(311)
Aktywa razem	425 051	408 112	99 578	94 910
Zobowiązania długoterminowe	42 433	19 747	9 964	4 592
Zobowiązania krótkoterminowe	99 474	130 794	23 359	30 417
Kapitał własny	282 144	257 571	66 254	59 900
Kapitał zakładowy	96 300	96 300	22 614	22 395
Liczba akcji na koniec okresu	96 300 000	96 300 000	96 300 000	96 300 000
Średnio ważona liczba akcji	96 300 000	96 300 000	96 300 000	96 300 000
Zysk netto na jedną akcję zwykłą	0,25	0,14	0,06	0,03
Rozwodniony zysk netto na jedną akcję zwykłą	0,25	0,14	0,06	0,03
Wartość księgową na jedną akcję	2,93	2,67	0,69	0,62
Rozwodniona wartość księgową na jedną akcję	2,93	2,67	0,69	0,62

Wybrane dane finansowe prezentowane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym przeliczono na walutę euro w następujący sposób:

- pozycje dotyczące skonsolidowanego rachunku zysków i strat oraz skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych za rok 2019 (odpowiednio za rok 2018) przeliczono wg kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ogłaszanych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca.
Kurs ten za rok 2019 wyniósł 1 euro = 4,3018 zł i odpowiednio za rok 2018 wyniósł 1 euro = 4,2669 zł
- pozycje skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej przeliczone zostały wg średniego kursu ogłoszonego przez NBP, obowiązującego na dzień bilansowy.
Kurs ten wyniósł na 31 grudnia 2019 roku 1 euro = 4,2585 zł; na 31 grudnia 2018 roku 1 euro = 4,3000 zł

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	Nota	Za okres	Za okres
		01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	4	393 859	407 248
Koszt własny sprzedaży	6	(299 298)	(317 803)
Zysk brutto na sprzedaży		94 561	89 445
Koszty sprzedaży	6	(8 027)	(9 801)
Koszty zarządu	6	(47 792)	(42 879)
Pozostałe przychody operacyjne	7	6 783	3 448
<i>w tym odwrócone odpisy na oczekiwane straty kredytowe</i>		66	400
Pozostałe koszty operacyjne	7	(6 841)	(16 684)
<i>w tym odpisy na oczekiwane straty kredytowe</i>		0	(867)
Zysk z działalności operacyjnej		38 684	23 529
Przychody finansowe	8	2 655	904
Koszty finansowe	8	(4 096)	(3 053)
Zysk przed opodatkowaniem		37 243	21 380
Podatek dochodowy	9	(13 486)	(8 140)
Zysk netto z działalności kontynuowanej		23 757	13 240
Działalność zaniechana			
Zysk z działalności zaniechanej	10	0	704
Zysk netto		23 757	13 944
Zysk przypadający na jednostkę dominującą		23 757	13 944
Zysk przypadający na udziały niekontrolujące		0	0
Średnia ważona liczba akcji dla potrzeb wyliczenia wartości zysku na jedną akcję	12	96 300 000	96 300 000
Zysk na jedną akcję zwykłą w złotych		0,25	0,14
Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą w złotych		0,25	0,14

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Za okres	Za okres
	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Zysk netto	23 757	13 944
Inne całkowite dochody które mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:		
Wycena instrumentów zabezpieczających	811	390
Inne całkowite dochody które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:		
Zyski/straty aktuarialne z tytułu świadczeń pracowniczych	5	76
Całkowite dochody ogółem	24 573	14 410
Całkowite dochody przypadające na jednostkę dominującą	24 573	14 410
Całkowite dochody przypadające na udziały niekontrolujące	0	0

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres 01.01.2019 do 31.12.2019

	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały	Zyski zatrzymane	Razem kapitały własne
Nota	23	23				
Stan na początek okresu	96 300	50 752	538	2 995	106 986	257 571
Zysk netto	0	0	0	0	23 757	23 757
Inne całkowite dochody	0	0	811	0	5	816
Razem całkowite dochody	0	0	811	0	23 762	24 573
Przeniesienie na kapitał zapasowy	0	25 948	0	0	(25 948)	0
Stan na koniec okresu	96 300	76 700	1 349	2 995	104 800	282 144

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres 01.01.2018 do 31.12.2018

	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały	Zyski zatrzymane	Razem kapitały własne
Nota	23	23				
Stan na początek okresu	96 300	41 069	148	2 995	103 548	244 060
Zmiana zasad rachunkowości (MSSF 9, MSSF 15)	0	0	0	0	(899)	(899)
Stan na 01.01.2018	96 300	41 069	148	2 995	102 649	243 161
Zysk netto	0	0	0	0	13 944	13 944
Inne całkowite dochody	0	0	390	0	76	466
Razem całkowite dochody	0	0	390	0	14 020	14 410
Podział zysku za rok ubiegły	0	9 683	0	0	(9 683)	0
Stan na koniec okresu	96 300	50 752	538	2 995	106 986	257 571

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

A k t y w a	Nota	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2018
Aktywa trwałe		286 595	255 354
Wartości niematerialne	14	66 953	32 481
Rzeczowe aktywa trwałe	15	213 443	216 479
Nieruchomości inwestycyjne	17	5 919	1 157
Należności długoterminowe		280	335
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	25	0	4 902
Aktywa obrotowe		137 456	152 758
Zapasy	19	58 736	64 687
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	20	55 529	72 394
Należności z tytułu podatków	20	10 610	11 569
<i>w tym z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych</i>		<i>336</i>	<i>461</i>
Pozostałe aktywa finansowe	21	2 319	948
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	21	9 667	2 562
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	22	595	598
Aktywa razem		424 051	408 112
P a s y w a		Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2018
Kapitał własny		282 144	257 571
Kapitał podstawowy	23	96 300	96 300
Kapitał zapasowy	23	76 700	50 752
Kapitał z aktualizacji wyceny		1 349	538
Pozostałe kapitały		2 995	2 995
Zyski zatrzymane		104 800	106 986
Zobowiązania długoterminowe		42 433	19 747
Długoterminowe zobowiązania finansowe	26	8 953	403
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	26	0	107
Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	25	11 641	15 523
Rezerwy na świadczenia pracownicze	27	3 829	3 714
Pozostałe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne		29	0
Przychody przyszłych okresów	29	17 981	0
Zobowiązania krótkoterminowe		99 474	130 794
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	26	25 399	34 897
Kredyty i pożyczki	24	53 334	31 123
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe	26	1 109	43 296
Zobowiązania z tytułu podatków	26	12 308	5 628
<i>w tym z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych</i>		<i>6 993</i>	<i>52</i>
Rezerwy na świadczenia pracownicze	27	357	538
Pozostałe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne	28	6 967	9 708
Przychody przyszłych okresów	29	0	5 604
Kapitał własny i zobowiązania razem		424 051	408 112

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Za okres	
		01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej		37 243	21 380
Zysk przed opodatkowaniem z działalności zaniechanej		0	869
Korekty razem		37 843	27 665
Amortyzacja		18 062	18 270
Odsetki i udziały w zyskach		2 069	3 484
Zyski z tytułu różnic kursowych		(127)	221
Zysk (strata) z tytułu działalności inwestycyjnej		(2 339)	10 599
Zmiana stanu zapasów		5 951	957
Zmiana stanu należności	30	17 448	5 465
Zmiana stanu zobowiązań	30	(2 138)	(10 521)
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych biernych		(8 187)	3 569
Podatek dochodowy zapłacony		(6 818)	(7 999)
Zmiana stanu pozostałych aktywów		8	(142)
Zmiana stanu przychodów przyszłych okresów		12 377	3 620
Pozostałe korekty (rozliczenie instrumentów pochodnych)		1 537	0
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		75 086	49 914
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Wpływy z tytułu zbycia rzeczowych aktywów trwałych		281	4 533
Inne wpływy		0	241
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(44 904)	(36 493)
Inne wydatki		0	(15)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(44 623)	(31 734)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Kredyty i pożyczki		22 337	0
Wykup obligacji		(42 200)	0
Spląty kredytów		0	(16 459)
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		(1 105)	(775)
Odsetki zapłacone		(2 390)	(2 324)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		(23 358)	(19 508)
Przepływy pieniężne netto, razem		7 105	(1 328)
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych		7 105	(1 328)
Środki pieniężne na początek okresu		2 562	3 890
Środki pieniężne na koniec okresu		9 667	2 562

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2019 R.

1. INFORMACJE OGÓLNE

Grupa Kapitałowa PGO (Grupa Kapitałowa) składa się ze spółki PGO Spółka Akcyjna (jednostka dominująca) oraz jej spółek zależnych.

I. Okres objęty skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym: 01.01.2019 - 31.12.2019, okres porównywalny 01.01.2018 - 31.12.2018.

II. Skład organów jednostki dominującej według stanu na dzień 31.12.2019 r.:

Zarząd:

Łukasz Petrus - Prezes Zarządu
Lucjan Augustyn – Wiceprezes Zarządu
Andrzej Bulanowski – Wiceprezes Zarządu

Rada Nadzorcza:

Tomasz Domogała - Przewodniczący
Czesław Kisiel - Wiceprzewodniczący
Jacek Leonkiewicz
Magdalena Zajączkowska-Ejsymont
Tomasz Kruk
Dorota Wyjadłowska

III. Zmiany w składzie organów Spółki

Zarząd:

W dniu 12 listopada 2019 r. Wiceprezes Zarządu Pan Ireneusz Kazimierski złożył rezygnację z członkostwa w Zarządzie Spółki. Do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie nastąpiły inne zmiany w składzie Zarządu.

Rada Nadzorcza:

W dniu 13 marca 2019 r. Pan Jacek Krysiński złożył rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej.
W dniu 29 listopada 2019 r. Pan Michał Nowak złożył rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej.
Do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie nastąpiły inne zmiany w składzie Rady Nadzorczej.

IV. Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PGO Spółka Akcyjna zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej przez poszczególne spółki tworzące grupę kapitałową oraz całą grupę w dającej się przewidzieć przyszłości. Nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuacji działalności.

V. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzono w polskich złotych (PLN). Polski złoty jest walutą funkcjonalną i sprawozdawczą jednostki dominującej oraz walutą prezentacji Grupy Kapitałowej. Dane w sprawozdaniu wykazane zostały w tysiącach złotych, chyba że w konkretnych sytuacjach zostały podane z większą dokładnością.

VI. Na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego w ramach struktur organizacyjnych spółek wchodzących w skład Grupy nie funkcjonowały oddziały samodzielnie sporządzające sprawozdanie finansowe.

VII. Organem zatwierdzającym roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy zgodnie ze statutem Jednostki Dominującej jest Walne Zgromadzenie.

VIII. Zarząd podpisuje i składa roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy PGO Spółka Akcyjna wraz ze sprawozdaniem niezależnego biegłego rewidenta z badania do Rady Nadzorczej celem oceny.

IX. Dniem zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji jest 30 kwietnia 2020 r.

X. Rada Nadzorcza dokonuje oceny rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy i sporządza opisowe sprawozdanie z oceny Walnemu Zgromadzeniu.

2. OPIS ORGANIZACJI GRUPY KAPITAŁOWEJ PGO SPÓŁKA AKCYJNA

Grupa Kapitałowa PGO Spółka Akcyjna działa w branży odlewniczej.

W skład Grupy Kapitałowej PGO na dzień 31 grudnia 2019 r. wchodzi:

PGO S.A. – jednostka dominująca

Siedziba: Katowice, ul. Tysiąclecia 101

Regon: 590722383; NIP: 771-23-74-309

Przedmiot działalności: produkcja odlewów i odkuwek, usługi doradcze, administracyjne, księgowość, kadrowo-płacowe, zarządzanie znakami towarowymi, usługi sprzedaży i marketingu.

Odlewnia Żeliwa „Śrem” Sp. z o.o. – jednostka zależna objęta konsolidacją pełną.

Siedziba: Śrem, ul. Staszica 1

Regon: 630262070; NIP: 785-00-10-299

Przedmiot działalności: produkcja odlewów z żeliwa szarego, niskostopowego i sferoidalnego, obróbka metali i nakładanie powłok na metale, produkcja modeli odlewniczych, usługi laboratoryjne.

PGO Finance Sp. z o.o. (dawniej PGO S.A. S.K.A.) – jednostka zależna objęta konsolidacją pełną.

Siedziba: Katowice, ul. Tysiąclecia 101

Regon: 146888328; NIP: 525-256-62-35

Przedmiot działalności: doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania, działalność holdingów finansowych, finansowa działalność usługowa, udzielanie kredytów. Spółka w Grupie Emitenta pełni rolę centrum finansowego, którego zadaniem jest udzielanie, w ramach posiadanych zasobów finansowych, pożyczek spółkom wchodzącym w skład Grupy.

PGO Spółka Akcyjna Estate S.K.A. – jednostka zależna objęta konsolidacją pełną.

Siedziba: Katowice, ul. Tysiąclecia 101

Regon: 302575882; NIP: 783-170-58-76

Przedmiot działalności: wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi, dzierżawionymi lub na zlecenie, kupno i sprzedaż nieruchomości, działalność holdingów finansowych, finansowa działalność usługowa, leasing finansowy, udzielanie kredytów, wynajem i dzierżawa.

PGO Services Sp. z o.o. – jednostka zależna objęta konsolidacją pełną od lipca 2017 roku.

Siedziba: Katowice, ul. Tysiąclecia 101

Regon: 367759249; NIP: 634-289-93-86

Przedmiot działalności: produkcja konstrukcji metalowych i ich części, obróbka metali i nakładanie powłok na metale, obróbka mechaniczna elementów metalowych.

We wszystkich spółkach Grupa posiada 100% udziałów

W dniu 10 stycznia 2019 r. Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach Wydział VIII Gospodarczy KRS wydał postanowienie o dokonaniu wpisu połączenia PGO S.A. ze spółkami PIOMA-ODLEWNIA Sp. z o.o. z siedzibą w Piotrkowie Trybunalskim oraz Kuźnia "GLINIK" Sp. z o.o. z siedzibą w Gorlicach. PGO Spółka Akcyjna posiadała w tych spółkach 100% udziałów.

Poza niniejszym połączeniem nie miały miejsca inne zmiany w składzie Grupy

3. OPIS STOSOWANYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI

1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania MSSF, MSSF mające zastosowanie do tego sprawozdania finansowego nie różnią się od MSSF UE.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”).

2. Podstawa sporządzenia

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem nieruchomości inwestycyjnych, pochodnych instrumentów finansowych oraz aktywów finansowych, które są wyceniane według wartości godziwej.

Wartość bilansowa ujętych zabezpieczanych aktywów i zobowiązań jest korygowana o zmiany wartości godziwej, które można przypisać ryzyku, przed którym te aktywa i zobowiązania są zabezpieczane.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

Po dniu bilansowym w Polsce i na świecie pojawiła się pandemia COVID-19, wywołująca istotne zmiany w otoczeniu rynkowym, mogące mieć wpływ na sytuację finansową Grupy, co zostało opisane szerzej w nocie 39 niniejszego sprawozdania finansowego. Grupa dokonała analizy sytuacji w kontekście COVID-19 na podstawie której stwierdzono, iż nie powoduje ona zagrożenia kontynuacji działalności Grupy w okresie 12 miesięcy od daty sporządzenia sprawozdania finansowego.

3. Zmiany zasad rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku za wyjątkiem przedstawionych poniżej standardów oraz zmian do standardów które weszły w życie i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 lub później.

3.1. MSSF 16

W styczniu 2016 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości wydała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 16 Leasing („MSSF 16”), który zastąpił MSR 17 Leasing, KIMSF 4 Ustalenie, czy umowa zawiera leasing, SKI 15 Leasing operacyjny – specjalne oferty promocyjne oraz SKI 27 Ocena istoty transakcji wykorzystujących formę leasingu. MSSF 16 określa zasady ujmowania dotyczące leasingu w zakresie wyceny, prezentacji i ujawniania informacji. MSSF 16 wprowadza jednolity model rachunkowości leasingobiorcy i wymaga, aby leasingobiorca ujmował aktywa i zobowiązania wynikające z każdego leasingu z okresem przekraczającym 12 miesięcy, chyba że bazowy składnik aktywów ma niską wartość. W dacie rozpoczęcia leasingobiorca ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania bazowego składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu, które odzwierciedla jego obowiązek dokonywania opłat leasingowych. Leasingobiorca odrębnie ujmuje amortyzację składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania i odsetki od zobowiązania z tytułu leasingu. Leasingobiorca aktualizuje wycenę zobowiązania z tytułu leasingu po wystąpieniu określonych zdarzeń (np. zmiany w odniesieniu do okresu leasingu, zmiany w przyszłych opłatach leasingowych wynikającej ze zmiany w indeksie lub stawce stosowanej do ustalenia tych opłat). Co do zasady, leasingobiorca ujmuje aktualizację wyceny zobowiązania z tytułu leasingu jako korektę wartości składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

Grupa jest leasingobiorcą maszyn i urządzeń oraz samochodów, które zgodnie z wcześniejszą polityką rachunkowości prezentowała jako składniki majątku. Dodatkowo Grupa posiada otrzymane nieodpłatnie lub nabyte prawa wieczystego użytkowania gruntów oraz zawartą umowę najmu powierzchni biurowych. Prawa te zostały – począwszy od dnia 1 stycznia 2019 roku - również zakwalifikowane jako umowy leasingu. Leasingobiorca miał prawo wyboru pełnego bądź zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego. Grupa wybrała wdrożenie MSSF 16 z zastosowaniem zmodyfikowanej metody retrospektywnej. W rezultacie wprowadzenia MSSF 16 Grupa rozpoznała zobowiązania z tytułu leasingu w wartości

bieżącej pozostałych opłat z tytułu wieczystego użytkowania gruntów (prawo wygasa w grudniu 2089 r.) oraz czynszu, zdyskontowanych przy zastosowaniu stopy procentowej na poziomie 6% w dniu pierwszego zastosowania. Zobowiązanie z tytułu leasingu na dzień pierwszego zastosowania MSSF 16 wyniosło 9.856 tys. zł., z czego zobowiązanie z tytułu opłaty za użytkowania wieczystego gruntu 9.077 tys. zł a z tytułu czynszu powierzchni biurowych 779 tys. zł. Składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania Grupa ujęła w kwocie równej wymienionemu wyżej zobowiązaniu, tak więc wartość kapitałów własnych Grupy na dzień 1 stycznia 2019 r. nie uległa zmianie.

Wpływ wdrożenia MSSF 16 na sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Stan na 31.12.2018	Wdrożenie MSSF 16	Stan na 01.01.2019
Środki trwałe	356 277	8 382	364 659
Nieruchomości inwestycyjne	1 157	1 474	2 631
Razem aktywa	357 434	9 856	367 290
Zobowiązania długoterminowe z tytułu leasingu	403	9 343	9 746
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu leasingu	532	513	1 045
Razem zobowiązania	935	9 856	10 791

Poniżej przedstawiono nowe zasady rachunkowości Grupy po przyjęciu MSSF 16:

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania

Grupa rozpoznaje aktywa z tytułu prawa do użytkowania w dacie rozpoczęcia leasingu (tj. w dniu, kiedy bazowy składnik aktywów jest dostępny do użytkowania). Aktywa z tytułu prawa do użytkowania wyceniane są według kosztu, pomniejszone o łączne odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości, skorygowanego z tytułu jakiegokolwiek aktualizacji wyceny zobowiązań z tytułu leasingu. Koszt aktywów z tytułu prawa do użytkowania obejmuje kwotę ujętych zobowiązań z tytułu leasingu, poniesionych początkowych kosztów bezpośrednich oraz wszelkich opłat leasingowych zapłaconych w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe. O ile Grupa nie ma wystarczającej pewności, że na koniec okresu leasingu uzyska tytuł własności przedmiotu leasingu, ujęte aktywa z tytułu prawa do użytkowania są amortyzowane metodą liniową przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania lub okres leasingu. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania podlegają utracie wartości.

Zobowiązania z tytułu leasingu

W dacie rozpoczęcia leasingu Grupa wycenia zobowiązania z tytułu leasingu w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie. Opłaty leasingowe obejmują opłaty stałe (w tym zasadniczo stałe opłaty leasingowe) pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe, zmienne opłaty, które zależą od indeksu lub stawki oraz kwoty, których zapłaty oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej. Opłaty leasingowe obejmują również cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć jej wykonanie przez Grupę oraz płatności kar pieniężnych za wypowiedzenie leasingu, jeżeli w warunkach leasingu przewidziano możliwość wypowiedzenia leasingu przez Grupę. Zmienne opłaty leasingowe, które nie zależą od indeksu lub stopy, są ujmowane jako koszty w okresie, w którym następuje zdarzenie lub warunek powodujący płatność.

Przy obliczaniu wartości bieżącej opłat leasingowych Grupa stosuje krańcową stopę procentową leasingobiorcy w dniu rozpoczęcia leasingu, jeżeli stopy procentowej leasingu nie można z łatwością ustalić. Po dacie rozpoczęcia kwota zobowiązań z tytułu leasingu zostaje zwiększona w celu odzwierciedlenia odsetek i zmniejszona o dokonane płatności leasingowe. Ponadto wartość bilansowa zobowiązań z tytułu leasingu podlega ponownej wycenie w przypadku zmiany okresu leasingu, zmiany zasadniczo stałych opłat leasingowych lub zmiany osądu odnośnie zakupu aktywów bazowych.

Leasing krótkoterminowy i leasing aktywów o niskiej wartości

Grupa stosuje zwolnienie z ujmowania leasingu krótkoterminowego do swoich krótkoterminowych umów leasingu (tj. umów, których okres leasingu wynosi 12 miesięcy lub krócej od daty rozpoczęcia i nie zawiera opcji kupna). Grupa stosuje również zwolnienie w zakresie ujmowania leasingu aktywów o niskiej wartości w odniesieniu do leasingu o niskiej wartości. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu krótkoterminowego i leasingu aktywów o niskiej wartości ujmowane są jako koszty metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Istotne osądy i szacunki przy określaniu okresu leasingu umów z opcjami przedłużenia

Grupa ustala okres leasingu jako nieodwołalny okres leasingu, łącznie z okresami objętymi opcją przedłużenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że opcja zostanie zrealizowana, oraz okresami objętymi opcją wypowiedzenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że opcja nie zostanie wykonana.

Zasady rachunkowości stosowane przed wdrożeniem MSSF 16

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego były traktowane jak aktywa Grupy i wyceniane w ich wartości godziwej w momencie nabycia, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych. Powstające z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy było prezentowane w bilansie w pozycji zobowiązania z tytułu leasingu finansowego.

Opłaty leasingowe rozdzielane były pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie niespłaconego salda zobowiązań z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej okresowej stopy procentowej od pozostałego do spłaty salda zobowiązania. Koszty finansowe ujmowane były bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat. Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego amortyzowano zgodnie z zasadami stosowanymi dla amortyzacji własnych środków trwałych. Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty operacyjne w zysku lub stracie metodą liniową przez okres trwania leasingu. Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako koszt w okresie, w którym stają się należne.

3.2. Pozostałe

Interpretacja KIMSF 23 Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego

Interpretacja wyjaśnia sposoby ujmowania i wyceny podatku dochodowego zgodnie z MSR 12, jeżeli istnieje niepewność związana z jego ujęciem. Nie dotyczy ona podatków ani opłat nieobjętych zakresem MSR 12, ani też nie obejmuje wymogów dotyczących odsetek i kar związanych z niepewnym ujmowaniem podatku dochodowego. Interpretacja dotyczy w szczególności:

- odrębnego uwzględniania przez jednostkę przypadków niepewnego traktowania podatkowego;
- założeń czynionych przez jednostkę co do kontroli ujęcia podatku przez organy podatkowe;
- sposobu, w jaki jednostka ustala dochód podlegający opodatkowaniu (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe;
- sposobu, w jaki jednostka uwzględnia zmiany faktów i okoliczności.

Jednostka musi ustalić, czy rozpatruje każde niepewne ujęcie podatkowe osobno, czy też łącznie z jednym lub większą liczbą innych niepewnych ujęć. Należy postępować zgodnie z podejściem, które lepiej przewiduje rozwiązanie niepewności. Interpretacja nie ma istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Zmiany do MSSF 9: Wcześniejsze spłaty z ujemną rekompensatą

Zgodnie z MSSF 9 instrument dłużny może być wyceniony według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej przez inne całkowite dochody, pod warunkiem, że umowne przepływy pieniężne to wyłącznie spłaty kapitału i odsetki od niespłaconej kwoty głównej (kryterium SPPI), a instrument jest utrzymywany w ramach odpowiedniego modelu biznesowego dla tej klasyfikacji. Zmiany do MSSF 9 precyzują, że składnik aktywów finansowych spełnia kryterium SPPI bez względu na zdarzenie lub okoliczność, która powoduje przedterminowe rozwiązanie umowy i niezależnie od tego, która strona płaci lub otrzymuje uzasadnioną rekompensatę za wcześniejsze rozwiązanie umowy. Zmiany nie mają istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Zmiany do MSR 19: Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu

Zmiany do MSR 19 precyzują, że w przypadku zmiany, ograniczenia lub rozliczenia programu w trakcie rocznego okresu sprawozdawczego, jednostka jest zobowiązana do ustalenia bieżącego kosztu usługi za pozostałą część okresu po zmianie, ograniczeniu lub rozliczeniu programu, przy zastosowaniu założeń aktuarialnych wykorzystanych do ponownej wyceny zobowiązania (składnika aktywów) netto z tytułu określonych świadczeń, odzwierciedlającego korzyści oferowane w ramach programu oraz aktywa programu po tym zdarzeniu. Jednostka jest również zobowiązana do określenia odsetek netto za pozostałą część okresu po zmianie, ograniczeniu lub rozliczeniu programu przy użyciu zobowiązania (składnika aktywów) netto z tytułu określonych świadczeń odzwierciedlającego korzyści oferowane w ramach programu i aktywa programu po tym zdarzeniu oraz stopę dyskontową zastosowaną do ponownej wyceny zobowiązania (składnika aktywów) netto z tytułu określonych świadczeń. Zmiany nie mają istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Zmiany do MSR 28: Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach

Zmiany precyzują, że jednostka stosuje MSSF 9 do długoterminowych udziałów w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, do których nie stosuje się metody praw własności, ale co do zasady stanowi część inwestycji netto jednostki w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu (udziały długoterminowe). Wyjaśnienie to jest istotne, ponieważ sugeruje, że oczekiwany model strat kredytowych w MSSF 9 ma zastosowanie do takich udziałów długoterminowych.

Zmiany precyzują również, że stosując MSSF 9 jednostka nie bierze pod uwagę strat jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia ani żadnych strat z tytułu utraty wartości inwestycji netto w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, które wynikają ze stosowania MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych. Zmiany nie mają istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017

MSSF 3 Połączenia jednostek

Zmiany wyjaśniają, że gdy jednostka uzyskuje kontrolę nad jednostką, która jest wspólnym działaniem, stosuje wymogi dotyczące połączenia jednostek realizowanego etapami, w tym dokonując ponownej wyceny uprzednio należących do niej udziałów we wspólnym działaniu według wartości godziwej. W ten sposób jednostka przejmująca dokonuje ponownej wyceny wszystkich uprzednio należących do niej udziałów we wspólnym działaniu. Zmiany nie mają istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

MSSF 11 Wspólne ustalenia umowne

Zmiany precyzują, że strona, która uczestniczy we wspólnym działaniu, lecz nie sprawuje nad nim współkontroli, może uzyskać wspólną kontrolę nad wspólnym działaniem, w którym działalność wspólnego działania stanowi przedsięwzięcie zgodnie z definicją w MSSF3. W takich przypadkach uprzednio posiadane udziały we wspólnym działaniu nie podlegają ponownej wycenie. Zmiany nie mają istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

MSR 12 Podatek dochodowy

Zmiany precyzują, że skutki podatkowe wynikające z wypłaty dywidend są bardziej bezpośrednio związane z przeszłymi transakcjami lub zdarzeniami, które doprowadziły do uzyskania zysków podlegających podziałowi, niż z wypłatami na rzecz właścicieli. W związku z tym jednostka ujmuje skutki podatkowe wypłaty dywidend w wyniku finansowym, innych całkowitych dochodach lub kapitale własnym w zależności od tego, gdzie jednostka ujęła te przeszłe transakcje lub zdarzenia. Zmiany nie mają istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

MSR 23 Koszty finansowania zewnętrznego

Zmiany precyzują, że jednostka traktuje wszelkie pożyczki pierwotnie zaciągnięte w celu wytworzenia dostosowywanego składnika aktywów jako część pożyczek ogólnych, gdy zasadniczo wszystkie działania niezbędne do przygotowania tego składnika aktywów do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży są zakończone. Zmiany nie mają istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

3.3. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, jednak nie weszły jeszcze w życie:

MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku)

Zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później;

Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (opublikowano dnia 11 września 2014 roku)

Prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony;

MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe (opublikowano dnia 18 maja 2017 roku)

Do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2021 roku lub później;

Zmiany do Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (opublikowano dnia 29 marca 2018 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;

Zmiany do MSSF 3 Połączenia jednostek (opublikowano dnia 22 października 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;

Zmiany do MSR 1 i MSR 8: Definicja istotności (opublikowano dnia 31 października 2018 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;

Zmiany do MSSF 9, MSR 39 i MSSF 7: Reforma wskaźników referencyjnych stóp procentowych (opublikowano dnia 26 września 2019 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;

Zmiany do MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych: Podział zobowiązań na krótkoterminowe i długoterminowe (opublikowano dnia 23 stycznia 2020 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2022 roku lub później.

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Daty stosowania standardów w Unii Europejskiej mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez Unię Europejską.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji Zarząd nie zakończył jeszcze prac nad oceną wpływu wprowadzenia pozostałych standardów oraz interpretacji na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Spółki lub jej wyników finansowych.

Sposoby innych szacunków nie odbiegały od sposobów przyjętych w poprzednich okresach.

4. Podstawy konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie jednostki dominującej oraz sprawozdania jednostek zależnych za rok zakończony 31 grudnia 2019 r. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PGO S. A. sporządzono stosując metodę pełną.

Przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostka dominująca łączy sprawozdania finansowe jednostki dominującej oraz jednostek zależnych poprzez zsumowanie poszczególnych pozycji aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów oraz kosztów. Wszelkie transakcje, salda, przychody i koszty pomiędzy podmiotami powiązanymi objętymi konsolidacją podlegają wyłączeniom konsolidacyjnym.

W celu zapewnienia prezentacji w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym informacji finansowych na temat grupy kapitałowej w taki sposób jak gdyby stanowiła ona pojedynczą jednostkę gospodarczą, dokonuje się wyłączenia wartości bilansowej inwestycji jednostki dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego spółek zależnych, która odpowiada udziałowi jednostki dominującej. W jednostkach zależnych nie występuje udział niekontrolujący. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządza się stosując jednolite zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do podobnych transakcji oraz innych zdarzeń następujących w zbliżonych okolicznościach.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy:

- posiada władzę nad danym podmiotem,
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w danej jednostce,
- ma możliwość wykorzystania władzy w celu kształtowania poziomu generowanych zwrotów.

Grupa weryfikuje fakt sprawowania kontroli nad innymi jednostkami, jeżeli wystąpiła sytuacja wskazująca na zmianę jednego lub kilku z wyżej wymienionych warunków sprawowania kontroli.

W sytuacji, gdy Grupa posiada mniej niż większość praw głosów w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu są wystarczające do jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, oznacza to, że sprawuje nad nią władzę. W momencie oceny, czy prawa głosu w danej jednostce są wystarczające dla zapewnienia władzy, Grupa analizuje wszystkie istotne okoliczności, w tym:

- wielkość posiadanego pakietu praw głosu w porównaniu do rozmiaru udziałów i stopnia rozproszenia praw głosu posiadanych przez innych udziałowców;
- potencjalne prawa głosu posiadane przez Grupę, innych udziałowców lub inne strony;
- prawa wynikające z innych ustaleń umownych; a także
- dodatkowe okoliczności, które mogą dowodzić, że Grupa posiada lub nie posiada możliwości kierowania istotnymi działaniami w momencie podejmowania decyzji, w tym schematy głosowania zaobserwowane na poprzednich zgromadzeniach udziałowców.

Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane jako transakcje kapitałowe. W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

5. Połączenia jednostek gospodarczych

Przejęcia jednostek gospodarczych rozlicza się metodą przejęcia.

Przekazaną zapłatę wycenia się w wartości godziwej, obliczonej jako zbiorcza kwota wartości godziwych na dzień przejęcia przekazanych przez Grupę aktywów, zobowiązań zaciągniętych przez Grupę wobec poprzednich właścicieli jednostki przejmowanej oraz instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez Grupę w zamian za przejęcie kontroli nad jednostką przejmowaną.

Koszty związane z przejęciem ujmuje się w wynik w momencie ich poniesienia.

Możliwe do zidentyfikowania aktywa i zobowiązania wycenia się w wartości godziwej na dzień przejęcia z następującymi wyjątkami:

- Aktywa i zobowiązania wynikające z odroczonego podatku dochodowego lub związane z umowami o świadczenia pracownicze ujmuje się i wycenia zgodnie z MSR 12 „Podatek dochodowy” i MSR 19 „Świadczenia pracownicze”;
- zobowiązania lub instrumenty kapitałowe związane z programami płatności rozliczanych na bazie akcji w jednostce przejmowanej lub w Grupie, które mają zastąpić analogiczne umowy obowiązujące w jednostce przejmowanej, wycenia się zgodnie z MSSF 2 „Płatności na bazie akcji” na dzień przejęcia oraz
- aktywa (lub grupy aktywów przeznaczone do zbycia) sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana” wycenia się zgodnie z wymogami tego standardu.

6. Wartość firmy

Wartość firmy wycenia się jako nadwyżkę sumy przekazanej zapłaty, kwoty udziałów niedających kontroli w jednostce przejmowanej oraz wartości godziwej poprzednio posiadanych przez jednostkę przejmującą udziałów w jednostce przejmowanej nad kwotą wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto i zobowiązań wycenionych na dzień przejęcia. Jeżeli po ponownej weryfikacji wartość netto wycenionych na dzień przejęcia możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań przekracza sumę przekazanej zapłaty, wartości udziałów niedających kontroli w jednostce przejmowanej oraz wartości godziwej udziałów w tej jednostce uprzednio posiadanych przez jednostkę przejmującą, nadwyżkę tę ujmuje się bezpośrednio w wyniku jako zysk na okazym nabyciu. Udziały niedające kontroli stanowiące część udziałów właścicielskich i uprawniające posiadaczy do proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki w przypadku jej likwidacji można początkowo wycenić w wartości godziwej lub odpowiednio do proporcji udziałów niedających kontroli w ujętej wartości możliwych do zidentyfikowania aktywów netto jednostki przejmowanej. Wyboru metody wyceny dokonuje się indywidualnie dla każdej transakcji przejęcia.

Wartość firmy wynikającą z przejęcia innego podmiotu ujmuje się według kosztu ustalonego na dzień przejęcia tego podmiotu pomniejszonego o kwotę utraty wartości.

Dla celów testu na utratę wartości wartość firmy alokuje się do poszczególnych ośrodków generujących przepływy pieniężne w ramach Grupy (lub do grup takich ośrodków), które mają odnieść korzyści z synergii będących skutkiem połączenia jednostek gospodarczych. Ośrodek generujący przepływy pieniężne, do którego alokuje się wartość firmy, jest testowany na

utrata wartości raz do roku lub częściej, jeżeli występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty wartości. Odpis z tytułu utraty wartości firmy ujmuje się bezpośrednio w wynik. Odpisów z tytułu utraty wartości firmy nie odwraca się w kolejnych okresach. W chwili zbycia ośrodka generującego przepływy pieniężne przypisana do niego wartość firmy jest uwzględniana w obliczeniu zysku lub straty ze zbycia.

7. Waluty obce

Transakcje wyrażone w walutach innych niż PLN są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż PLN są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające z przeliczenia aktywów i zobowiązań niepieniężnych ujmowanych w wartości godziwej są ujmowane zgodnie z ujęciem zysku lub straty z tytułu zmiany wartości godziwej (czyli odpowiednio w innych całkowitych dochodach lub w zysku lub stracie w zależności od tego, gdzie ujmowana jest zmiana wartości godziwej).

8. Świadczenia pracownicze

Koszty świadczeń pracowniczych Grupa ujmuje w okresie, w którym uprawnienie do danego świadczenia zostało wypracowane przez pracownika, a nie wtedy gdy jest wypłacane lub należne.

W spółkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej PGO S.A. definicję świadczeń pracowniczych spełniają:

- wynagrodzenie za pracę wraz z obowiązkowymi narzutami,
- świadczenie okolicznościowe z okazji świąt branżowych,
- urlopy wypoczynkowe,
- płatne zwolnienia chorobowe,
- świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy,
- nagrody z tytułu jubileuszu pracy
- odprawy emerytalne i rentowe.

Wynagrodzenia za pracę z narzutami oraz świadczenia z okazji świąt branżowych Grupa uznaje za koszt okresu, w którym pracownik świadczy wynagradzaną pracę.

Urlopy wypoczynkowe stanowią krótkoterminową płatną nieobecność.

Płatne zwolnienia chorobowe jednostki Grupy zaliczają do niekumulowanych płatnych nieobecności. Koszty tego rodzaju Grupa ujmuje z chwilą wystąpienia nieobecności.

Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe – nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych zależy m.in. od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Spółki Grupy tworzą rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Zgodnie z MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia.

Zyski i straty aktuarialne od świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia ujmuje się w innych całkowitych dochodach a od pozostałych świadczeń pracowniczych ujmuje się w wyniku finansowym

Pracownicy spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej są objęci państwowym programem świadczeń emerytalnych realizowanym przez władze. Jednostka ma obowiązek przekazywania określonego procentu kosztów płac na fundusz emerytalny celem pokrycia kosztów tych świadczeń. Jedynym zobowiązaniem Grupy w odniesieniu do programu świadczeń emerytalnych jest obowiązek odprowadzania określonych składek.

Oprócz powyższych, Odlewnia Żeliwa Śrem realizuje Pracowniczy Program Emerytalny zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o pracowniczych programach emerytalnych. Program finansowany jest przez Odlewnię, opłacającą za swoich pracowników tzw. składkę podstawową. Wysokość stawki podstawowej wynosi 25 zł miesięcznie. Niezależnie od wpłat wnoszonych przez Odlewnię, każdy pracownik ma możliwość zadeklarowania wpłat własnych tzw. – składki dodatkowej.

9. Ujmowanie przychodów

Grupa stosuje MSSF 15 Przychody z umów z klientami do wszystkich umów z klientami, z wyjątkiem umów leasingowych objętych zakresem MSSF 16 Leasing, instrumentów finansowych i innych praw lub zobowiązań umownych objętych zakresem MSSF 9 Instrumenty finansowe, MSSF 10 Skonsolidowane sprawozdania finansowe, MSSF 11 Wspólne ustalenia umowne, MSR 27 Jednostkowe sprawozdania finansowe i MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsiębiorstwach.

Podstawową zasadą MSSF 15 jest ujmowanie przychodów w momencie transferu dóbr i usług do klienta, w wartości odzwierciedlającej cenę oczekiwaną przez Grupę, w zamian za przekazanie tych dóbr i usług. Zasady te są stosowane przy wykorzystaniu modelu pięciu kroków:

- zidentyfikowano umowę z klientem,
- zidentyfikowano zobowiązania do wykonania świadczenia w ramach umowy z klientem,
- określono cenę transakcji,
- dokonano alokacji ceny transakcji do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia,
- ujęto przychody w momencie realizacji zobowiązania wynikającego z umowy.

Identyfikacja umowy z klientem

Grupa ujmuje umowę z klientem tylko wówczas, gdy spełnione są wszystkie następujące kryteria:

- strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków;
- Grupa jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące dóbr lub usług, które mają zostać przekazane;
- Grupa jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane;
- umowa ma treść ekonomiczną (tzn. można oczekiwać, że w wyniku umowy ulegnie zmianie ryzyko, rozkład w czasie lub kwota przyszłych przepływów pieniężnych Grupy); oraz
- jest prawdopodobne, że Grupa otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi.

Oceniając, czy otrzymanie kwoty wynagrodzenia jest prawdopodobne, Grupa uwzględnia jedynie zdolność i zamiar zapłaty kwoty wynagrodzenia przez klienta w odpowiednim terminie. Kwota wynagrodzenia, które będzie przysługiwało Grupie, może być niższa niż cena określona w umowie, jeśli wynagrodzenie jest zmienne, ponieważ Grupa może zaoferować klientowi ulgę cenową.

Identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia

W momencie zawarcia umowy Grupa dokonuje oceny dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie z klientem

i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyrzeczenie do przekazania na rzecz klienta dobra lub usługi (lub pakietu dóbr lub usług), które można wyodrębnić lub grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w przypadku których przekazanie na rzecz klienta ma taki sam charakter.

Dobro lub usługa przyrządzone klientowi są odrębne, jeżeli spełnione są obydwa następujące warunki:

- klient może odnosić korzyści z dobra lub usługi albo bezpośrednio, albo poprzez powiązanie z innymi zasobami, które są dla niego łatwo dostępne, oraz
- zobowiązanie Grupy do przekazania dobra lub usługi na rzecz klienta można zidentyfikować jako odrębne w stosunku do innych zobowiązań określonych w umowie.

Ustalenie ceny transakcyjnej

W celu ustalenia ceny transakcyjnej Grupa uwzględnia warunki umowy oraz stosowane przez nią zwyczajowe praktyki handlowe. Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem Grupy – będzie jej przysługiwać w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta, z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich (na przykład niektórych podatków od sprzedaży). Wynagrodzenie określone w umowie z klientem może obejmować kwoty stałe, kwoty zmienne lub oba te rodzaje kwot.

Wynagrodzenie zmienne

Jeśli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, Grupa oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta. Grupa szacuje kwotę wynagrodzenia zmiennego, stosując jedną z następujących metod w zależności od tego, która z nich pozwoli Grupie dokładniej przewidzieć kwotę wynagrodzenia, do którego jest uprawniona:

- wartość oczekiwana – wartość oczekiwana to suma iloczynów możliwych kwot wynagrodzenia i odpowiadających im prawdopodobieństw wystąpienia. Wartość oczekiwana może być właściwym szacunkiem kwoty wynagrodzenia zmiennego, jeśli Grupa zawiera dużą liczbę podobnych umów.
- wartość najbardziej prawdopodobna – wartość najbardziej prawdopodobna to pojedyncza, najbardziej prawdopodobna kwota z przedziału możliwych kwot wynagrodzenia (tj. pojedynczy najbardziej prawdopodobny wynik umowy). Wartość najbardziej prawdopodobna może być właściwym szacunkiem kwoty wynagrodzenia zmiennego, jeśli umowa ma tylko dwa możliwe wyniki (na przykład Grupa albo uzyskuje premię za wyniki, albo nie).

Grupa zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego.

Przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia

Grupa przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniami Grupy – przysługują jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Spełnianie zobowiązań do wykonania świadczenia

Grupa ujmuje przychody w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzonego dobra lub usługi klientowi. W odniesieniu do umów dotyczących usług ciągłych, na podstawie których Grupa ma prawo do otrzymania od klienta wynagrodzenia w kwocie, która odpowiada bezpośrednio wartości, jaką dla klienta ma świadczenie dotychczas wykonane, Grupa ujmuje przychód w kwocie, którą ma prawo zafakturować.

Wynagrodzenie zmienne

Niektóre umowy z klientami zawierają kwoty zmienne wynagrodzenia w związku z udzielaniem upustów, rabatów, ustępstw cenowych, dodatków, premii za wyniki, nakładaniem kar. Jeśli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, Grupa oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzonego dóbr lub usług na rzecz klienta i zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego.

Prawo do reklamacji

Odbiorcy mają prawo do reklamacji nabytych produktów. Grupa tworzy rezerwy na pokrycie kosztów reklamacji zgodnie z MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe.

Aktywowane koszty doprowadzenia do zawarcia umowy

Grupa ujmuje dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy z klientem jako składnik aktywów, jeżeli spodziewa się, że koszty te odzyska. Dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy to koszty ponoszone przez Grupę w celu doprowadzenia do zawarcia umowy z klientem, których Grupa nie poniosłaby, jeżeli umowa nie zostałaby zawarta. Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy ponoszone bez względu na to, czy umowa została zawarta, ujmuje się jako koszty w momencie ich poniesienia, chyba że koszty te wyraźnie obciążają klienta bez względu na to, czy umowa zostanie zawarta. Grupa ujmuje dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy jako koszty w momencie ich poniesienia, jeśli okres amortyzacji składnika aktywów, który w przeciwnym razie zostałby ujęty przez Grupę, wynosi jeden rok lub krócej. Składnik aktywów jest systematycznie amortyzowany, z uwzględnieniem okresu przekazywania klientowi dóbr lub usług, z którymi jest powiązany. Grupa dokonuje aktualizacji okresu amortyzacji, aby odzwierciedlić istotną zmianę oczekiwanego okresu przekazywania klientowi dóbr lub usług, z którymi powiązany jest składnik aktywów.

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów, usług i materiałów

Przychody ze sprzedaży dóbr i usług ujmuje się w wyniku finansowym jednorazowo w momencie realizacji zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzonego dobra lub usługi klientowi, w kwocie odzwierciedlającej wynagrodzenie, do którego – zgodnie z oczekiwaniami Grupy – będzie ona uprawniona w zamian za te dobra lub usługi. Zasada ta stosowana jest również w stosunku do wynagrodzenia, które obejmuje kwotę zmienną. Przekazanie składnika aktywów następuje w momencie, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów. Moment przeniesienia kontroli na klienta następuje po dostarczeniu dóbr do klienta, przez co rozumie się również dostarczenie dóbr przewoźnikowi lub dostarczenie ich klientowi w wyznaczone miejsce (DAP, FCA i EX WORKS).

Przychody obejmują kwoty otrzymane i należne z tytułu dostarczonych produktów, towarów, materiałów i usług, pomniejszone o rabaty oraz podatek od towarów i usług (VAT). Wysokość przychodów ustala się według wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej.

Przychody z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy pieniężne przez szacowany okres życia instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo akcjonariuszy lub udziałowców do otrzymania płatności. Przychody z tytułu dywidend na poziomie skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie wystąpiły.

Prezentacja przychodów w rachunku zysków i strat

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wyłączeniu podlegają zyski lub straty zawarte w skonsolidowanych aktywach powstałych wskutek operacji gospodarczych nie zakończonych z punktu widzenia grupy jako całości do dnia bilansowego (sprzedaż towarów, produktów i materiałów pomiędzy jednostkami objętymi skonsolidowanym sprawozdaniem, lecz na dzień bilansowy wykazywane jeszcze w zapasach). Zyski lub straty powstałe w wyniku tych transakcji zostają rozliczone w wyniku finansowym grupy kapitałowej dopiero w momencie gdy zostaną zrealizowane na transakcjach z jednostkami nie objętymi skonsolidowanym sprawozdaniem i w tym okresie ujawnione w rachunku zysków i strat.

10. Koszty działalności operacyjnej

Koszty te obejmują koszt wytworzenia sprzedanych produktów, wartość sprzedanych towarów i materiałów, czyli wszystkie koszty związane z podstawową działalnością spółek Grupy z wyjątkiem pozostałych kosztów operacyjnych i kosztów finansowych. Koszty zawierają podatek VAT tylko w tej części, w której zgodnie z obowiązującymi przepisami podatek ten nie podlega odliczeniu. Są ujęte w odpowiednich okresach sprawozdawczych, których dotyczą, niezależnie od daty otrzymania bądź dokonania płatności.

Jednostki Grupy prowadzą ewidencję kosztów w działalności podstawowej w układzie rodzajowym. Ponadto koszty są ewidencjonowane według miejsc ich powstawania (dodatkowy moduł poza księgą główną). Rachunek zysków i strat jest sporządzany w układzie funkcjonalnym.

11. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody i koszty operacyjne obejmują ogół przychodów i kosztów nie związanych bezpośrednio ze zwykłą działalnością operacyjną, a wywierających wpływ na wynik finansowy (np. sprzedaż lub likwidacja majątku trwałego, odszkodowania, reklamacje, naprawy gwarancyjne).

12. Przychody i koszty finansowe

Przychody i koszty finansowe stanowią wynik operacji finansowych. Przychody i koszty finansowe obejmują m. in. odsetki od kredytów i pożyczek, różnice kursowe, prowizje itp.

13. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są odnoszone bezpośrednio w rachunek zysków i strat w okresie, w którym zostały poniesione.

Jest to związane z faktem, iż Spółki Grupy nie dokonują nabycia i nie wytwarzają składników majątku wymagających dłuższego czasu w celu doprowadzenia ich do użytkowania.

14. Podatki

Na obowiązkowe obciążenia wyniku składają się: podatek bieżący (CIT) oraz podatek odroczony.

14.1. Podatek dochodowy bieżący

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Bieżący podatek za bieżący i poprzednie okresy ujmuje się jako zobowiązanie w kwocie, w jakiej nie został zapłacony.

14.2. Podatek dochodowy odroczony

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości na różnicach pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów w latach następnych oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Pozycje te są wyliczane w oparciu o przepisy podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Rezerwa na podatek odroczony

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich dodatnich różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym, z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa z tytułu podatku odroczonego wynika z:

- początkowego ujęcia wartości firmy,
- wartości firmy, której amortyzacja nie stanowi kosztów uzyskania przychodów,
- początkowego ujęcia danego składnika aktywów lub zobowiązań pochodzącego z transakcji, która nie jest połączeniem jednostek gospodarczych oraz w czasie wystąpienia transakcji nie ma wpływu na wynik finansowy brutto, ani na dochód podlegający opodatkowaniu (stratę podatkową).

Aktywa z tytułu podatku dochodowego

W odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym oraz niewykorzystanych strat podatkowych ujmuje się aktywa z tytułu podatku odroczonego. Aktywa te są ujmowane w wysokości, do której jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych lub strat podatkowych, z wyjątkiem sytuacji, gdy składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji, które nie jest połączeniem jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku podlega weryfikacji na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które wg przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana bądź wykorzystana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (przepisy podatkowe) prawnie lub faktycznie obowiązujące na dzień bilansowy.

Obecnie aktywa i rezerwy z tytułu podatku dochodowego wyceniono stosując stawkę podatkową w wysokości 19%.

Aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie dyskontuje się.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzania kompensat aktywów z tytułu podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Podatek odroczony jest ujmowany w rachunku zysków i strat, poza przypadkiem, gdy dotyczy on pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach albo bezpośrednio w kapitale własnym. W tym ostatnim wypadku podatek odroczony jest również rozliczany w innych całkowitych dochodach albo bezpośrednio w kapitale własnym.

15. Nieruchomości inwestycyjne

Za nieruchomości inwestycyjne uznaje się nieruchomości, które Grupa jako właściciel lub leasingobiorca traktuje jako źródło przychodów z czynszów i/lub są utrzymywane ze względu na spodziewany przyrost ich wartości.

Nieruchomości inwestycyjne wycenia się początkowo po koszcie uwzględniając koszty transakcji. Po ujęciu początkowym nieruchomości te wycenia się w wartości godziwej.

Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały.

Zyski lub straty wynikające ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania nieruchomości określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w skonsolidowanym rachunku zysków i strat.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela lub zawarcie umowy leasingu operacyjnego. Jeżeli składnik aktywów wykorzystywany przez właściciela - Grupę staje się nieruchomością inwestycyjną, Grupa stosuje zasady opisane w części Rzeczowe aktywa trwałe aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości.

W przypadku przeniesienia nieruchomości inwestycyjnej do aktywów wykorzystywanych przez właściciela lub do zapasów, domniemany koszt takiego składnika aktywów, który zostanie przyjęty dla celów jego ujęcia w innej kategorii jest równy wartości godziwej nieruchomości ustalonej na dzień zmiany jej sposobu użytkowania.

16. Rzeczowe aktywa trwałe

Środki trwałe to rzeczowe aktywa trwałe, które są utrzymywane w celu wykorzystania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług, w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie umowy najmu oraz którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden okres.

Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do użytkowania takie jak koszty konserwacji i napraw obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia. Wartość początkowa środków trwałych podlega podwyższeniu o wartość nakładów poniesionych na ich ulepszenie i modernizację.

Spółki wchodzące w skład Grupy wyceniają środki trwałe na dzień bilansowy według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o skumulowane odpisy amortyzacyjne, umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia lub koszt wytworzenia powiększone o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i wytworzeniem oraz dostosowaniem składnika majątku do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego użytkowania.

Maszyny i urządzenia przeznaczone do produkcji amortyzuje się metodą liniową, przy zastosowaniu następujących stawek:

GRUPA	Tytuł	Stopa amortyzacji rocznej
0	grunty	-
I	budynki i lokale	1,2% – 32,0%
II	obiekty inżynierii lądowej i wodnej	1,0% - 20,0%
III	kotły i maszyny energetyczne	4,3% - 14,0%
IV	maszyny i urządzenia ogólne	2,7% - 50,0%
V	maszyny i urządzenia specjalne	4,2% - 30,0%
VI	urządzenia techniczne	2,6% - 33,3%
VII	środki transportu	4,6% - 34,2%
VIII	narzędzia, przyrządy, wyposażenie	2,4% - 33,3%

Amortyzację rzeczowych aktywów trwałych rozpoczyna się wówczas, gdy jest on dostępny do użytkowania, to znaczy w momencie dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania

zgodnie z zamierzeniami kierownictwa. W przypadku gdy cena nabycia bądź koszt wytworzenia części składowej środka trwałego jest istotna w stosunku do ceny nabycia lub kosztu wytworzenia całego środka trwałego, część tą (bądź części) amortyzuje się osobno. Okres ich użytkowania i metoda amortyzacji mogą być takie same jak pozostałych istotnych części tego samego środka trwałego. W celu ustalenia odpisu amortyzacyjnego części takie mogą być grupowane.

Jednostka przy określeniu wartości danego składnika aktywów podlegającej amortyzacji nie uwzględnia wartości końcowej. Wartość końcowa maszyn i urządzeń przeznaczonych do produkcji zgodnie z opinią służb technicznych jest nieznacząca i w związku z tym nieistotna z punktu widzenia obliczania wartości podlegającej amortyzacji.

Środki trwałe w budowie powstające dla celów produkcyjnych, wynajmu lub administracyjnych prezentowane są w bilansie wg kosztu wytworzenia pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości.

W przypadku rzeczowych aktywów trwałych, w których można wydzielić istotne części składowe - amortyzacji dokonuje się osobno dla każdej wydzielonej części składowej. W przypadku rzeczowych aktywów trwałych dla których wydzielenie istotnych części składowych jest niemożliwe biorąc pod uwagę ich złożoność - amortyzuje się łącznie cały środek trwały.

Okres ekonomicznej użyteczności środka trwałego określają służby techniczne na podstawie posiadanego doświadczenia i informacji z rynku. Na każdy dzień bilansowy służby techniczne spółek dokonują analizy i weryfikacji ekonomicznego okresu użytkowania rzeczowych aktywów trwałych. W razie istotnych zmian służby techniczne określają prawidłowy, zgodny ze stanem technicznym i możliwością wykorzystania okres amortyzacji. Na tej podstawie dokonuje się zmiany stawki amortyzacyjnej.

17. Wartości niematerialne

Składnik wartości niematerialnych ujmowany jest tylko wtedy, gdy:

- jest prawdopodobne, że zostaną osiągnięte przyszłe korzyści ekonomiczne, które można przyporządkować danemu składnikowi aktywów oraz
- można wiarygodnie ustalić cenę nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów.

Składnik wartości niematerialnych początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Wartości niematerialne podlegają amortyzacji. Stawki amortyzacyjne ustalone zostały z uwzględnieniem okresu ekonomicznej użyteczności wartości niematerialnych.

W Grupie na wartości niematerialne składają się przede wszystkim prace rozwojowe (według stanu na 31.12.2019 w trakcie wytworzenia), autorskie prawa majątkowe do utworu stanowiącego znak towarowy oraz oprogramowanie komputerowe. Wartości niematerialne amortyzuje się przez szacowany okres ich użytkowania: znak towarowy 12 lat, oprogramowanie komputerowe 3 do 5 lat.

Koszty prac badawczych są ujmowane w zysku lub stracie w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia pomniejszonych o umorzenie i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Skapitalizowane nakłady są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

W latach 2018 i 2019 Spółka nie poniosła kosztów związanych z pracami badawczymi i rozwojowymi, które nie podlegałyby kapitalizacji

18. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe i ich grupy do sprzedaży uznaje się za przeznaczone do sprzedaży, w sytuacji, gdy ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Ten warunek może być spełniony tylko, kiedy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie.

Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar kierownictwa Grupy do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu dokonania klasyfikacji. Aktywa trwałe sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

19. Utrata wartości

Na każdy dzień bilansowy Spółki Grupy dokonują przeglądu wartości netto składników majątku trwałego w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty ich wartości. Oceniając istnienie przesłanek świadczących o możliwości utraty wartości któregoś ze składników aktywów, analizuje się:

1. Przesłanki pochodzące z zewnętrznych źródeł informacji np.:
 - utrata wartości rynkowej danego składnika aktywów odnotowana w ciągu okresu jest znacznie większa od utraty, której można było się spodziewać w wyniku upływu czasu i zwykłego użytkowania,
 - w ciągu roku nastąpiły lub nastąpią w niedalekiej przyszłości znaczące i niekorzystne dla Grupy zmiany o charakterze technologicznym, rynkowym, gospodarczym, prawnym w otoczeniu, w którym Grupa prowadzi działalność,
 - wartość bilansowa aktywów netto Grupy sporządzającej skonsolidowane sprawozdanie jest wyższa od wartości ich rynkowej kapitalizacji.
2. Przesłanki pochodzące z wewnętrznych źródeł informacji, np.:
 - dostępne są dowody, że nastąpiła utrata przydatności danego składnika aktywów lub jego fizyczne uszkodzenie,
 - dostępne są dowody pochodzące ze sprawozdawczości wewnętrznej świadczące o tym, że ekonomiczne wyniki uzyskiwane przez dany składnik aktywów są lub w przyszłości będą gorsze od oczekiwanych.

W przypadku, gdy stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. Dla potrzeb oceny utraty wartości aktywa grupuje się na najniższym poziomie, dla którego występują możliwe do zidentyfikowania przepływy pieniężne. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależnymi od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów.

20. Zapasy

Zgodnie z przepisami zawartymi w MSR 2 zapasy wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia nie wyższej od ceny sprzedaży netto. Na cenę nabycia lub koszt wytworzenia zapasów składają się wszystkie koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzenia zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu.

Koszty zakupu zapasów składają się z ceny zakupu, cła, pozostałych podatków, kosztów transportu, załadunku i wyładunku oraz innych kosztów dających się bezpośrednio przyporządkować do pozyskania wyrobów gotowych, materiałów i usług.

- Materiały - Jednostki wchodzące w skład Grupy stosują do wyceny zapasów materiałów cenę nabycia, która z reguły jest równoznaczna z ceną zakupu materiałów. Sporadycznie zdarzają się sytuacje, że Jednostki ponoszą koszty dostawy materiałów, wówczas powiększają one wartość zapasów.
- Wyroby gotowe i produkcja w toku - na koszt wytworzenia zapasów robót w toku i wyrobów gotowych składają się koszty związane bezpośrednio z jednostką produkcji, takie jak robocizna bezpośrednia oraz systematycznie rozłożone, stałe i zmienne pośrednie koszty produkcji, poniesione przy przetwarzaniu materiałów w wyroby gotowe. Dla celów przypisania stałych pośrednich kosztów produkcji do kosztów przetworzenia zapasów przyjmuje się normalną zdolność produkcyjną urządzeń produkcyjnych, rozumianą jako produkcję na średnim poziomie, której uzyskania oczekuje się w czasie kilku okresów, w typowych okolicznościach, z uwzględnieniem utraty zdolności produkcyjnej wynikającej z planowanych remontów.

Stan oraz rozchody materiałów, towarów i wyrobów gotowych są wyceniane przy wykorzystaniu metody FIFO pierwsze przyszło – pierwsze wyszło. W momencie sprzedaży zapasów wartość bilansową tych zapasów ujmuje się jako koszt okresu, w którym ujmowane są odnośne przychody.

21. Odpisy aktualizujące wartość zapasów

Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych składników aktywów obrotowych związane z utratą ich wartości obciążają pozostałe koszty operacyjne. W przypadku ustania przyczyny dokonania odpisu aktualizującego wartość rzeczowych składników obrotowych jest odnoszona na dobro pozostałych przychodów operacyjnych.

Decyzję o konieczności utworzenia odpisów aktualizujących podejmują każdorazowo Zarządy spółek Grupy na podstawie wniosku komórek odpowiedzialnych za prawidłową gospodarkę zapasami.

Na każdy dzień bilansowy służby handlowe, techniczne i produkcyjne Grupy dokonują weryfikacji zalegających zapasów pod kątem ich przydatności. Szczególnej ocenie podlegają zapasy zalegające powyżej 1 roku oraz w przedziałach starszych. Na dzień bilansowy służby techniczne w porozumieniu ze służbami produkcyjnymi i handlowymi określają sposób wykorzystania powyższych zapasów w prognozowanej bieżącej produkcji i obsłudze serwisowej. Służby techniczne oraz służby handlowe są zobowiązane do monitorowania zapasów zalegających w przedziałach czasowych powyżej 1 roku.

22. Aktywa finansowe

Klasyfikacja aktywów finansowych

Aktywa finansowe klasyfikowane są do następujących kategorii wyceny:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Grupa klasyfikuje składnik aktywów finansowych na podstawie modelu biznesowego Grupy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz charakterystyki wynikających z umowy przepływów pieniężnych dla składnika aktywów finansowych (tzw. „kryterium SPPI”). Grupa dokonuje reklasyfikacji inwestycji w instrumenty dłużne wtedy i tylko wtedy, gdy zmianie ulega model zarządzania tymi aktywami.

Wycena na moment początkowego ujęcia

Z wyjątkiem niektórych należności z tytułu dostaw i usług, w momencie początkowego ujęcia Grupa wycenia składnik aktywów finansowych w jego wartości godziwej, którą w przypadku aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy powiększa się o koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do nabycia tych aktywów finansowych.

Zaprzestanie ujmowania

Aktywa finansowe wyłącza się z ksiąg rachunkowych, w sytuacji gdy:

- Prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z aktywów finansowych wygasły, lub
- Prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z aktywów finansowych zostały przeniesione a Grupa dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Wycena po początkowym ujęciu

Dla celów wyceny po początkowym ujęciu, aktywa finansowe klasyfikowane są do jednej z czterech kategorii:

- Instrumenty dłużne wyceniane w zamortyzowanym koszcie,
- Instrumenty dłużne wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- Instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Instrumenty dłużne – aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Składnik aktywów finansowych wycenia się w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełnione są oba poniższe warunki:

- a) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, oraz
- b) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Do kategorii aktywów finansowych wycenianych zamortyzowanym kosztem Grupa klasyfikuje:

- należności handlowe,
- pożyczki spełniające test klasyfikacyjny SPPI, które zgodnie z modelem biznesowym wykazywane są jako utrzymywane w celu uzyskania przepływów pieniężnych,
- środki pieniężne i ekwiwalenty.

Przychody z tytułu odsetek oblicza się przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i wykazuje się w rachunku zysków i strat w pozycji „Przychody finansowe”.

Instrumenty dłużne – aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeśli spełnione są oba poniższe warunki:

- a) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych; oraz
- b) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Przychody z tytułu odsetek, różnice kursowe oraz zyski i straty z tytułu utraty wartości ujmowane są w wyniku finansowym i obliczane w taki sam sposób jak w przypadku aktywów finansowych wycenianych zamortyzowanym kosztem. Pozostałe zmiany wartości godziwej ujmowane są w przez inne całkowite dochody. W momencie zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych łączny zysk lub strata uprzednio rozpoznana w innych całkowitych dochodach zostają przeklasyfikowane z pozycji kapitału własnego do wyniku finansowego.

Przychody z tytułu odsetek oblicza się przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i wykazuje się w rachunku zysków i strat w pozycji „Przychody finansowe”.

Grupa nie posiada instrumentów dłużnych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Instrumenty kapitałowe – aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

W momencie początkowego ujęcia Grupa może dokonać nieodwołalnego wyboru dotyczącego ujmowania w innych całkowitych dochodach późniejszych zmian wartości godziwej inwestycji w instrument kapitałowy, który nie jest przeznaczony do obrotu ani nie jest warunkową zapłatą ujętą przez jednostkę przejmującą w ramach połączenia jednostek, do którego ma zastosowanie MSSF 3. Wybór taki dokonywany jest oddzielnie dla każdego instrumentu kapitałowego. Skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w innych całkowitych dochodach nie podlegają przeklasyfikowaniu do wyniku finansowego. Dywidendy ujmowane są w rachunku zysków i strat wtedy, gdy powstaje uprawnienie jednostki do otrzymania dywidendy, chyba że dywidendy te w oczywisty sposób stanowią odzyskanie części kosztów inwestycji.

Grupa nie posiada instrumentów kapitałowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnik aktywów finansowych, które nie spełniają kryteriów wyceny według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy. Zysk lub stratę z wyceny inwestycji dłużnych do wartości godziwej ujmuje się w wyniku finansowym.

Dywidendy ujmowane są w rachunku zysków i strat wtedy, gdy powstaje uprawnienie jednostki do otrzymania dywidendy.

Grupa nie posiada instrumentów kapitałowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Utrata wartości aktywów finansowych

Grupa dokonuje oceny oczekiwanych strat kredytowych (ang. expected credit losses, „ECL”) związanych z instrumentami dłużnymi wycenianymi według zamortyzowanego kosztu i wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, niezależnie od tego, czy wystąpiły przesłanki utraty wartości.

W przypadku należności z tytułu dostaw i usług, Grupa stosuje uproszczone podejście i wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwanych stratom kredytowym w całym okresie życia przy użyciu macierzy rezerw. Grupa wykorzystuje swoje dane historyczne dotyczące strat kredytowych, skorygowane w stosownych przypadkach o wpływ informacji dotyczących przyszłości.

W przypadku pozostałych aktywów finansowych, Grupa wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwanych stratom kredytowym. Jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia, Grupa wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu instrumentu finansowego w kwocie równej oczekiwanych stratom kredytowym w całym okresie życia.

Grupa ocenia, że ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od dnia jego początkowego ujęcia w przypadku, gdy opóźnienie w spłacie przekroczy 30 dni.

Jednocześnie, Grupa ocenia, że niewykonanie zobowiązania przez dłużnika (ang. default) następuje w przypadku gdy opóźnienie w spłacie przekroczy 90 dni.

23. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Pozostałe należności obejmują w szczególności zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz zapasów. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

24. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

25. Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów

Obejmują koszty operacyjne dotyczące okresów następujących po okresie, w którym je poniesiono, z wyjątkiem pozostałych kosztów operacyjnych, nie podlegających rozliczeniu w czasie.

Do typowych rozliczeń międzyokresowych czynnych kosztów operacyjnych zalicza się w szczególności:

- koszty ubezpieczeń majątkowych,
- koszty związane z ponoszonymi z góry opłatami.

Przy rozliczaniu kosztów przyszłych okresów, których czas odpisywania nie jest jednoznacznie ustalony, uwzględnia się zasadę ostrożnej wyceny i nie wydłuża nadmiernie okresu rozliczenia, aby nie spowodować nieuzasadnionego aktywowania kosztów.

26. Kapitały własne

Kapitały własne są tworzone i wykazywane zgodnie z przepisami prawa. Na kapitały własne składają się m.in.:

- Kapitał zakładowy
- Kapitał zapasowy
- Zyski zatrzymane

Kapitał zakładowy

Kapitał zakładowy wykazuje się w wartości nominalnej akcji wyemitowanych zgodnie ze statutem i zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS). Podstawową zasadą dokonywania jakichkolwiek zmian w kapitale zakładowym jest to, by wszystkie operacje powodujące ustalenie, zwiększenie lub zmniejszenie tego kapitału zostały poprzedzone uzyskaniem wypisu z rejestru sądowego, potwierdzającego rejestrację zmian i aktualnej wysokości kapitału. Podwyższenie kapitału zakładowego może nastąpić w drodze zmiany statutu i w drodze emisji nowych akcji lub podwyższenia wartości nominalnej akcji dotychczasowych, natomiast obniżenie może nastąpić w drodze zmiany statutu, przez zmniejszenie wartości nominalnej akcji, połączenie akcji lub umorzenie części akcji.

Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy tworzy się z:

- nadwyżek, osiągniętych przy emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej, pozostałych po pokryciu kosztów emisji akcji,
- z dopłat akcjonariuszy,
- w wysokości 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał zapasowy nie osiągnie co najmniej 1/3 kapitału zakładowego,
- z podziału zysku za dany rok obrotowy – ponad wymaganą ustawowo minimalną wartość.

Kapitał z aktualizacji wyceny

Obejmuje wynik wyceny instrumentów zabezpieczających

Zyski zatrzymane

Odzwierciedlają nierozliczony wynik z lat poprzednich pozostający do decyzji Walnego Zgromadzenia, efekty zmian zasad rachunkowości i błędów dotyczących lat poprzednich oraz wynik roku bieżącego.

27. Rezerwy

Rezerwy są to zobowiązania, których termin wymagalności lub kwota nie są pewne.

Spółki Grupy tworzą rezerwy, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- na spółkach ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowy), wynikający ze zdarzeń przeszłych,
- prawdopodobne jest, że spełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne,
- można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

Spółki Grupy tworzą rezerwy na zobowiązania według następujących tytułów:

- rezerwy na świadczenia pracownicze,
- pozostałe rezerwy (np. reklamacje, kary za opóźnienia w dostawach).

Rezerwy na świadczenia pracownicze szacowane są metodami zgodnymi z zalecanymi w Międzynarodowym Standardzie Rachunkowości nr 19. Rozwiązanie niewykorzystanych rezerw następuje na dzień, na który okazały się zbędne.

Rezerwy na koszty reklamacji ujmowane są w momencie sprzedaży produktów zgodnie z najlepszym szacunkiem, co do przyszłych kosztów koniecznych do poniesienia przez Grupę w przypadku reklamacji jakościowych.

Na każdy dzień bilansowy dokonuje się przeliczenia stanu rezerw, polegającego na przemnożeniu wartości wszystkich zleceń w stosunku, do których Spółki Grupy mają obowiązek świadczyć naprawy gwarancyjne przez wskaźnik napraw osiągnięty w tymże roku.

28. Kredyty bankowe, pożyczki, papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

29. Zobowiązania

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania finansowe ujmuje je się początkowo w wartości godziwej pomniejszonej (w przypadku zapłaty) lub powiększonej (w przypadku naliczenia) o koszty transakcyjne i wycenia się na dzień kończący okres sprawozdawczy według zamortyzowanego kosztu. Naliczone odsetki odnoszone są do kosztów finansowych, chyba że podlegają kapitalizacji w wartości rzeczowych aktywów trwałych lub wartości niematerialnych.

30. Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward. Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna. Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są bezpośrednio odnoszone do zysku lub straty netto roku obrotowego. Wartość godziwa walutowych kontraktów forward jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (forward) występujących przy kontraktach o podobnym terminie zapadalności. Wartość godziwa kontraktów na zamianę stóp procentowych jest ustalana na podstawie modelu wyceny uwzględniającego obserwowalne dane rynkowe, w tym w szczególności bieżące terminowe stopy procentowe.

W rachunkowości zabezpieczeń, zabezpieczenia klasyfikowane są jako:

- zabezpieczenie wartości godziwej, zabezpieczające przed ryzykiem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub

- zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych, zabezpieczające przed zmianami przepływów środków pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanego z ujętym składnikiem aktywów, zobowiązaniem lub prognozowaną transakcją,

Zabezpieczenie ryzyka walutowego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania jest rozliczane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych. W momencie ustanowienia zabezpieczenia, Grupa formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem. Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest oceniana na bieżąco w celu sprawdzenia, czy jest wysoce efektywne we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Zabezpieczenie wartości godziwej to zabezpieczenie przed zmianami wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania lub nie ujętego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które mogłyby wpływać na zysk lub stratę. W przypadku zabezpieczenia wartości godziwej, wartość bilansowa zabezpieczanej pozycji jest korygowana o zyski i/ lub straty z tytułu zmian wartości godziwej wynikających z zabezpieczanego ryzyka, instrument zabezpieczający jest wyceniany do wartości godziwej, a zyski i straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej ujmowane są w zysku lub stracie.

Jeśli nieujęte uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie jest wyznaczone jako pozycja zabezpieczana, późniejsze łączne zmiany wartości godziwej uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania wynikające z zabezpieczanego ryzyka ujmują się jako składnik aktywów lub zobowiązanie, a powstające zyski lub straty ujmują się w zysku lub stracie. Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego również ujmują się w zysku lub stracie.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany, jeżeli zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń lub gdy Grupa unieważnia powiązanie zabezpieczające. Każdą korektę wartości bilansowej zabezpieczanego instrumentu finansowego, do którego stosuje się metodę zamortyzowanego kosztu, poddaje się amortyzacji, a dokonane odpisy ujmują się w zysku lub stracie. Amortyzacja może rozpocząć się od momentu dokonania korekty, jednakże nie później niż w momencie zaprzestania korygowania pozycji zabezpieczanej o zmiany wartości godziwej wynikające z zabezpieczanego ryzyka.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, i które mogłyby wpływać na zysk lub stratę. Część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie ujmują się w innych całkowitych dochodach, a nieefektywną część ujmują się w zysku lub stracie.

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i zakumulowane w kapitale własnym przenosi się do rachunku zysków i strat w tym samym okresie, albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na zysk lub stratę.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego, albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, do którego będzie się stosować zabezpieczenie wartości godziwej, wtedy zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach są wyłączone z kapitału własnego i włącza się je do kosztu nabycia lub do innej wartości bilansowej składnika aktywów lub zobowiązania.

Zyski lub straty powstałe w wyniku zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają warunków umożliwiających stosowanie zasad rachunkowości zabezpieczeń, są ujmowane bezpośrednio w wyniku finansowym netto za bieżący okres.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, gdy instrument zabezpieczający wygasł lub został sprzedany, jego wykorzystanie dobiegło końca lub nastąpiła jego realizacja, bądź gdy zabezpieczenie przestało spełniać warunki umożliwiające stosowanie wobec niego zasad rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku, łączny zysk lub strata na instrumencie zabezpieczającym, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i zakumulowane w kapitale

własnym, są nadal wykazywane w kapitale własnym aż do momentu wystąpienia prognozowanej transakcji. Jeżeli Grupa przestała spodziewać się, że prognozowana transakcja nastąpi, wówczas zakumulowany w kapitale własnym łączny zysk lub strata netto są odnoszone do zysku lub straty netto za bieżący okres.

31. Dotacje

Dotacje ujmuje się, gdy istnieje wystarczająca pewność, iż jednostka gospodarcza spełni warunki związane z dotacjami oraz jednostka gospodarcza otrzyma dotację.

Istnieją dwie metody podejścia księgowego do dotacji rządowych: metoda kapitałowa, zgodnie z którą dotacje bezpośrednio zwiększają kapitał własny, oraz metoda przychodów, zgodnie z którą dotacje zalicza się do przychodu na przestrzeni jednego lub większej ilości okresów. W stosunku do otrzymanych dotacji Spółka stosuje metodę przychodów. Dotacje do aktywów łącznie z niepieniężnymi dotacjami wykazywanymi w wartości godziwej prezentuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako przychody przyszłych okresów. Dotacje ujmuje się w systematyczny sposób jako przychód w poszczególnych okresach, aby zapewnić ich współmierność z odnośnymi kosztami, które dotacje mają w zamierzeniu kompensować.

Dotacje otrzymane na sfinansowanie aktywów podlegających amortyzacji podlegają rozliczeniu poprzez korektę zmniejszenia kosztów amortyzacji aktywów trwałych dofinansowanych dotacją z zachowaniem proporcji kosztów amortyzacji z otrzymaną dotacją w czasie.

Pozostałe dotacje nie stanowiące dofinansowania aktywów trwałych rozlicza się w rachunku zysków i strat w systematyczny sposób w poszczególnych okresach, w których spółka ujmuje koszty, które dotacja ma kompensować.

32. Wartość godziwa

Grupa wycenia instrumenty finansowe takie jak należności i zobowiązania finansowe oraz instrumenty pochodne w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy.

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
 - w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.
- Zarówno główny, jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Grupy.

Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- Poziom 2 – Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- Poziom 3 – Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Grupa ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując się istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość.

Podsumowanie istotnych zasad rachunkowości dotyczących wyceny do wartości godziwej

Zarząd określa zasady i procedury dotyczące zarówno systematycznego wyceniania do wartości godziwej np. nieruchomości inwestycyjnych oraz nienotowanych aktywów finansowych, jak i wycen jednorazowych np. w przypadku aktywów przeznaczonych do sprzedaży w działalności zaniechanej.

Niezależni rzeczoznawcy są zaangażowani do przeprowadzenia wyceny znaczących aktywów takich jak nieruchomości oraz inne środki trwałe.

Na potrzeby ujawnienia wyników wyceny do wartości godziwej Grupa ustaliła klasy aktywów i zobowiązań na podstawie rodzaju, cech i ryzyka związanego z poszczególnymi składnikami aktywów i zobowiązań oraz poziom w hierarchii wartości godziwej, jak opisano powyżej.

33. Zysk przypadający na jedną akcję

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, w skonsolidowanym rachunku zysków i strat prezentuje podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję: dla wszystkich rodzajów akcji zwykłych, w sposób równie widoczny, w odniesieniu do wszystkich prezentowanych okresów. Rozwodnienie stanowi zmniejszenie zysku przypadającego na jedną akcję na postawie założenia, że dojdzie do konwersji instrumentów zamiennych na akcje, realizacji opcji lub warrantów albo do emisji akcji zwykłych w następstwie spełnienia określonych warunków.

Wyliczenie wskaźnika podstawowego zysku na jedną akcję:

$$\text{Zysk na jedną akcję} = \frac{\text{Zysk pomniejszony o wszelkie koszty i obciążenia z tytułu podatku}}{\text{Średnia ważona liczba akcji występująca w ciągu danego okresu}}$$

W jednostce dominującej nie występują okoliczności, które powodowałyby efekt rozwodnienia zysku.

34. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Segment operacyjny jest częścią składową Spółek Grupy, która angażuje się w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody i ponosić koszty (w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi częściami składowymi tej samej jednostki) oraz której wyniki działalności są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w jednostce oraz wykorzystujący te wyniki przy podejmowaniu decyzji o zasobach alokowanych do segmentu i przy ocenie wyników działalności segmentu a także w przypadku której są dostępne oddzielne informacje finansowe.

35. Prezentacja sprawozdania z przepływów pieniężnych.

Grupa wykazuje przepływy pieniężne z działalności operacyjnej posługując się metodą pośrednią, za pomocą której zysk / stratę brutto koryguje się o skutki transakcji, mających bezgotówkowy charakter, o czynne i bierne rozliczenia międzyokresowe dotyczące przeszłych lub przyszłych wpływów lub płatności środków pieniężnych dotyczących działalności operacyjnej oraz o pozycje przychodowe i kosztowe związane z przepływami pieniężnymi z działalności inwestycyjnej lub finansowej.

Działalność inwestycyjna polega m.in. na nabywaniu i sprzedaży inwestycji krótkoterminowych nie zaliczonych do ekwiwalentów środków pieniężnych. Ponadto pożyczki udzielane stronom trzecim (inne niż pożyczki udzielane przez instytucje finansowe) stanowią rodzaj przepływów pieniężnych wynikających z działalności inwestycyjnej, stąd pożyczki udzielane przez Spółki Grupy podmiotom spoza niej są klasyfikowane wraz ze spłatą i odsetkami w rachunku przepływów pieniężnych jako działalność inwestycyjna.

Działalność finansowa zgodnie z MSR 7 jest działalnością, w wyniku której zmianie ulega wysokość i struktura wniesionego kapitału własnego oraz zadłużenia jednostki gospodarczej. Wśród przepływów pieniężnych powstających w wyniku działalności finansowej są wpływy z pożyczek hipotecznych oraz innych krótkoterminowych i długoterminowych pożyczek, stąd pożyczki zaciągnięte wraz z ich spłatą i odsetkami wykazuje się w rachunku przepływów pieniężnych w działalności finansowej.

W bilansie pożyczki udzielone Grupa prezentuje w aktywach jako pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe, natomiast pożyczki zaciągnięte w pasywach – krótkoterminowe zobowiązania – kredyty i pożyczki.

36. Ważne oszacowania i osądy

Profesjonalny osąd

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego wymaga od Zarządu dokonania osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na prezentowane przychody, koszty, aktywa i zobowiązania i powiązane z nimi noty oraz ujawnienia dotyczące zobowiązań warunkowych. Niepewność co do tych założeń i szacunków może spowodować istotne korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w przyszłości.

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości Zarząd dokonał następujących osądów, które mają największy wpływ na przedstawiane wartości bilansowe aktywów i zobowiązań.

Niepewność szacunków i założeń

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym. Grupa przyjęła założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie wiedzy posiadanej podczas sporządzania sprawozdania finansowego. Występujące założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub zmian niebędących pod kontrolą Grupy. Takie zmiany są odzwierciedlane w szacunkach lub założeniach w chwili wystąpienia.

Szacunki i osądy zostały dokonane w następujących obszarach:

Utrata wartości aktywów trwałych

Grupa przeprowadziła testy na utratę wartości środków trwałych i wartości niematerialnych. Wymagało to oszacowania wartości użytkowej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należą te środki trwałe. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i wymaga ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości tych przepływów. Szczegółowe dane dotyczące przyjętych założeń oraz wyników testów zostały przedstawione w notcie 16.

Utrata wartości należności handlowych

Grupa wykorzystuje macierze rezerw do wyceny odpisu na oczekiwane straty kredytowe w odniesieniu do należności handlowych. W celu ustalenia oczekiwanych strat kredytowych, należności handlowe zostały pogrupowane na podstawie podobieństwa charakterystyki ryzyka kredytowego. Grupa wykorzystuje swoje dane historyczne dotyczące strat kredytowych, skorygowane w stosownych przypadkach o wpływ informacji dotyczących przyszłości.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia oraz wyniki zostały przedstawione w notcie 27.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Grupa dokładnie ocenia charakter i zakres dowodów uzasadniających wnioski, iż jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty przyszły dochód do opodatkowania wystarczający do odliczenia od niego nierozliczonych strat podatkowych, niewykorzystanych ulg podatkowych lub innych ujemnych różnic przejściowych.

Przy ocenie, czy osiągnięcie przyszłych dochodów do opodatkowania jest prawdopodobne (prawdopodobieństwo powyżej 50%), Grupa uwzględni wszystkie dostępne dowody, zarówno te potwierdzające istnienie prawdopodobieństwa, jak i te świadczące o jego braku.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w punkcie 32 zasad rachunkowości.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz aktywów niematerialnych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

Z dniem 15 lipca 2016 r. do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania, jako czynność której głównym celem lub jednym z głównych celów jest osiągnięcie korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem lub celem ustawy podatkowej lub jej przepisu, a sposób działania podatnika był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja grupy.

Grupa ujmuje i wycenia aktywa lub zobowiązania z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego przy zastosowaniu wymogów MSR 12 Podatek dochodowy w oparciu o zysk (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe, uwzględniając ocenę niepewności związanych z rozliczeniami podatkowymi.

Gdy istnieje niepewność co do tego, czy i w jakim zakresie organ podatkowy będzie akceptował poszczególne rozliczenia podatkowe transakcji, Grupa ujmuje te rozliczenia uwzględniając ocenę niepewności. Mając na uwadze powyższe i w świetle posiadanej dokumentacji, Grupa nie widzi uzasadnionych podstaw do zakwestionowania transakcji ujętych w sprawozdaniu finansowym.

Leasing – Grupa jako leasingobiorca

Osądy dotyczące leasingu, gdzie Grupa jest leasingobiorcą, w obszarach takich jak stwierdzenie, czy umowa zawiera leasing, umowy na czas nieokreślony, wykorzystanie opcji przedłużenia lub skrócenia okresu leasingu

37. Informacje ujawniane na temat podmiotów powiązanych

Podmiot powiązany jest osobą lub jednostką związaną z Grupą Kapitałową.

Osoba lub bliski członek rodziny tej osoby jest związany ze Grupą, jeżeli spełnione są warunki określone w MSR 24.

Jeśli w okresie objętym sprawozdaniem finansowym Grupa przeprowadzała transakcje z podmiotami powiązаныmi, ujawnia ona informacje dotyczące istoty związku z podmiotem powiązanyim oraz wszelkie informacje dotyczące tych transakcji i nierozliczonych sald należności, w tym zobowiązań, niezbędnych użytkownikom do zrozumienia potencjalnego wpływu tego związku na sprawozdanie finansowe.

Jednostkami powiązаныmi w stosunku do Grupy są spółki powiązane bezpośrednio i pośrednio przez jednostkę dominującą najwyższego szczebla to jest spółkę TDJ S.A. Transakcje z jednostkami powiązаныmi zostały ujawnione w nocie 34.

4. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY

Tabele poniżej przedstawiają przychody z tytułu umów z klientami w podziale na kategorie, które odzwierciedlają sposób, w jaki czynniki ekonomiczne wpływają na charakter, kwotę, termin płatności oraz niepewność przychodów i przepływów pieniężnych.

Za okres 01.01.2019 - 31.12.2019

	Odlewy	Odkuwki	Usługi	Towary i materiały	Razem
Polska	155 197	67 452	6 643	5 202	234 494
Unia Europejska	131 195	17 130	1 955	1 579	151 859
Pozostałe kraje europejskie	4 255	1 031	65	22	5 373
Pozostałe kraje	1 923	0	142	68	2 133
	292 570	85 613	8 805	6 871	393 859

Za okres 01.01.2018-31.12.2018

	Odlewy	Odkuwki	Usługi	Towary i materiały	Razem
Polska	136 374	66 447	5 611	9 513	217 945
Unia Europejska	149 414	23 289	1 691	2 128	176 522
Pozostałe kraje europejskie	8 787	1 154	99	26	10 066
Pozostałe kraje	1 148	1 558	0	9	2 715
	295 723	92 448	7 401	11 676	407 248

5. SEGMENTY OPERACYJNE

Zgodnie z wymogami MSSF 8, Grupa identyfikuje segmenty operacyjne w oparciu o wewnętrzne raporty dotyczące tych elementów, które są regularnie weryfikowane przez osoby decydujące o przydzielaniu zasobów do danego segmentu i oceniające jego wyniki finansowe.

Segmenty objęte sprawozdawczością zgodnie z MSSF 8 są następujące:

- Odlewy,
- Odkuwki,
- Pozostała działalność.

Informacje o poszczególnych segmentach operacyjnych za rok 2019 i 2018 zostały zaprezentowane poniżej.

Żaden z segmentów operacyjnych Grupy nie został połączony z innym segmentem w celu stworzenia powyższych sprawozdawczych segmentów operacyjnych.

Nie wystąpiły również transakcje pomiędzy segmentami.

	Przychody		Zysk w segmencie	
	Za okres 01.01.2019 - 31.12.2019	Za okres 01.01.2018 - 31.12.2018	Za okres 01.01.2019 - 31.12.2019	Za okres 01.01.2018 - 31.12.2018
Działalność kontynuowana				
Odlewy	292 570	295 723	74 610	63 769
Odkuwki	85 613	92 448	17 672	22 158
Pozostała działalność	15 676	19 077	2 279	3 518
Razem	393 859	407 248	94 561	89 445
Koszty sprzedaży i zarządu			(55 819)	(52 680)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne			(58)	(13 236)
Przychody i koszty finansowe			(1 441)	(2 149)
Zysk przed opodatkowaniem			37 243	21 380
Podatek dochodowy			(13 486)	(8 140)
Zysk netto z działalności kontynuowanej			23 757	13 240
Działalność zaniechana				
Zysk z działalności zaniechanej			0	704
Zysk netto			23 757	13 944

Podstawą oceny działalności Grupy są dla Zarządu jednostki dominującej przychody i zyski. Poza wartością firmy - która została przypisana do segmentu Odkuwki - Grupa nie przypisuje aktywów i zobowiązań do poszczególnych segmentów.

Do segmentów nie przypisuje również kosztów sprzedaży i ogólnego zarządu, pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych, przychodów i kosztów finansowych oraz podatku dochodowego.

Przychody segmentów w całości zostały uzyskane od zewnętrznych klientów.

Przychody uzyskane od jednego kontrahenta (jednostki powiązanej) przekroczyły 10% przychodów segmentu „Odlewy” oraz segmentu „Odkuwki”.

Segmenty geograficzne

Grupa prowadzi działalność na terenie Polski, Unii Europejskiej i państw pozostałych. Działalność produkcyjna wszystkich segmentów branżowych prowadzona jest na terenie Polski.

W tabeli poniżej zaprezentowano informacje dotyczące rynków zbytu działalności Grupy:

	Za okres 01.01.2019 - 31.12.2019	Za okres 01.01.2018 - 31.12.2018
Polska	234 494	217 945
Unia Europejska	151 859	176 522
Pozostałe kraje europejskie	5 373	10 066
Pozostałe kraje	2 133	2 715
Razem	393 859	407 248
Kraj	234 494	217 945
Zagranica	159 365	189 303

Przychody ze sprzedaży na terenie Polski przekroczyły 10% przychodów każdego z segmentów.

6. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

	Za okres 01.01.2019 - 31.12.2019	Za okres 01.01.2018 - 31.12.2018
Koszty według rodzaju		
Amortyzacja	(17 545)	(18 270)
- amortyzacja wartości niematerialnych	(1 136)	(1 021)
- amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	(16 409)	(17 249)
Zużycie materiałów i energii	(174 678)	(208 629)
Usługi obce	(46 318)	(46 285)
Podatki i opłaty	(5 392)	(5 636)
Wynagrodzenia	(76 188)	(77 111)
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	(20 166)	(21 210)
Pozostałe koszty rodzajowe	(5 278)	(4 939)
Koszty według rodzaju, razem	(345 565)	(382 080)
Zmiana stanu zapasów, produktów i rozliczeń międzyokresowych	(3 139)	21 457
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	1 296	1 006
Koszty sprzedaży	8 027	9 801
Koszty ogólnego zarządu	47 792	42 879
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	(291 589)	(306 937)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(7 709)	(10 866)
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(299 298)	(317 803)

Specyfikacja kosztów usług obcych

	Za okres	Za okres
	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Obróbka odlewów i odkuwek	(24 649)	(22 978)
Usługi remontowe	(5 184)	(4 651)
Usługi transportu	(6 775)	(7 573)
Badania laboratoryjne, atesty, dokumentacja techniczna	(1 267)	(1 246)
Usługi IT	(1 090)	(1 137)
Utrzymanie czystości, ochrona środowiska	(1 037)	(1 034)
Ochrona mienia	(1 015)	(1 004)
Prowizje dla pośredników	(243)	(598)
Pozostałe	(5 058)	(6 064)
Razem	(46 318)	(46 285)

7. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE

Pozostałe przychody operacyjne

	Za okres	Za okres
	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Zysk ze sprzedaży majątku trwałego	41	0
Rozwiązane rezerwy		
- na kary	1 254	0
- na świadczenia pracownicze	180	0
- na likwidację majątku trwałego	583	0
- pozostałe	283	31
Rozwiązane odpisy aktualizujące		
- rozwiązanie odpisu aktualizującego zapasy	0	1 039
- rozwiązane odpisy na oczekiwane straty kredytowe	66	400
- rozwiązane odpisy aktualizujące aktywa trwałe	0	0
Dotacje	2 732	0
Wycena aktywów do wartości godziwej	635	0
Odzyski z likwidacji aktywów trwałych	0	605
Złomowanie	0	200
Odszkodowania	446	167
Sprzedaż certyfikatów energetycznych, zwroty podatku akcyzowego	172	710
Nadwyżki inwentaryzacyjne	166	56
Inne	225	240
Pozostałe przychody operacyjne, razem	6 783	3 448

Pozostałe koszty operacyjne

	Za okres	
	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Straty na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	0	(789)
Utworzone odpisy aktualizujące:		
- rzeczowe aktywa trwałe	0	(8 485)
- zapasy	(2 878)	(1 196)
- na oczekiwane straty kredytowe	0	(867)
Utworzone rezerwy		
- na świadczenia pracownicze	(29)	(429)
- na ryzyko procesowe	(343)	(1 001)
- na zobowiązania	(1 130)	(403)
- na postępowanie kontrolne ZUS		(951)
Poniesione koszty reklamacji	(544)	(839)
Koszty likwidacji środków trwałych	(187)	0
Kary, grzywny, odszkodowania	(156)	(260)
Złomowanie	(295)	(474)
Darowizny	(9)	(211)
Niedobory inwentaryzacyjne	(672)	(338)
Odprawy dla zwalnianych pracowników	(165)	0
Pozostałe	(433)	(441)
Pozostałe koszty operacyjne, razem	(6 841)	(16 684)

8. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE

Przychody finansowe

	Za okres	
	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Odsetki	33	126
Dodatnie różnice kursowe	641	537
Sprzedaż wierzytelności	54	0
Rozliczanie instrumentów finansowych	1 536	241
Wycena bilansowa pochodnych instrumentów finansowych	385	0
Pozostałe przychody finansowe	6	0
Przychody finansowe razem	2 655	904

Koszty finansowe

	Za okres	
	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Odsetki od kredytów	(1 104)	(604)
Odsetki od obligacji	(1 272)	(1 567)
Rezerwa na odsetki budżetowe w związku z trwającym postępowaniem podatkowym	(1 526)	0
Pozostałe odsetki	(110)	(143)
Ujemne różnice kursowe	(1)	(12)
Prowizje od kredytów i wyemitowanych obligacji	(83)	(144)
Rozliczanie instrumentów finansowych	0	(15)
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	0	(507)
Pozostałe koszty finansowe	0	(61)
Koszty finansowe razem	(4 096)	(3 053)

9. PODATEK DOCHODOWY

Obciążenie podatkowe w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

	Za okres 01.01.2019 - 31.12.2019	Za okres 01.01.2018 - 31.12.2018
Z tytułu podatku bieżącego:		
- podatek dochodowy za bieżący okres	(7 215)	(7 784)
- rezerwa na podatek dochodowy w związku z trwającym postępowaniem podatkowym	(5 448)	0
Z tytułu podatku odroczonego		
- odroczonego podatku dochodowego wykazany w rachunku zysków i strat	(823)	(356)
- odroczonego podatku dochodowego dotyczący całkowitych dochodów:		
1/związany z wyceną instrumentów finansowych	(190)	(91)
2/związany z wyceną rezerw aktuarialnych	(1)	(18)
Obciążenie podatkowe ogółem	(13 677)	(8 249)
w tym:		
Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	(13 486)	(8 140)
Podatek dochodowy dotyczący pozostałych całkowitych dochodów	(191)	(109)

Efektywna stawka podatkowa

	Za okres 01.01.2019 - 31.12.2019	Za okres 01.01.2018 - 31.12.2018
Zysk przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	37 243	21 380
Podatek wg obowiązującej stawki podatkowej	(7 076)	(4 062)
Podatek wynikający z przychodów nie będących podstawą opodatkowania	215	89
Podatek od przychodów włączonych do podstawy opodatkowania	(1)	(2)
Podatek wynikający z kosztów amortyzacji znaków towarowych	1 271	1 271
Podatek wynikający z nieutworzonego aktywa na podatek odroczonego w latach ubiegłych	630	0
Podatek wynikający z zastosowania stawki 9%	169	0
Podatek wynikający z kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodu	(1 741)	(1 998)
Podatek od straty z działalności kapitałowej	(422)	(739)
Nieutworzone aktywo na odroczonego podatku dochodowego od straty podatkowej i kosztów finansowania	(1 100)	(894)
Podatek wynikający z rozwiązane go aktywa od straty podatkowej	0	(1 805)
Rezerwa na podatek dochodowy w związku z trwającym postępowaniem podatkowym	(5 448)	
Inne	16	0
Podatek wg efektywnej stawki podatkowej	(13 486)	(8 140)
Efektywna stawka podatkowa	36,2%	38,1%

Zmiana stanu aktywów i rezerw na odroczonego podatku dochodowego została zaprezentowana w nocie 25.

Rezerwa na podatek dochodowy w związku z prowadzonym postępowaniem podatkowym wobec Odlewni Żeliwa "ŚREM" Sp. została omówiona w nocie 26.

10. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

W roku 2018 Grupa zakwalifikowała do działalności zaniechanej wyniki likwidowanego oddziału w Tarnowskich Górach. Wynik działalności zaniechanej uwzględniony w rachunku zysków i strat roku ubiegłego obejmuje przychody ze sprzedaży produktów, materiałów oraz nieruchomości, a także koszty ich nabycia oraz koszty poniesione w związku z likwidacją oddziału

Rachunek zysków i strat

	Za okres	
	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Działalność zaniechana		
Przychody ze sprzedaży	0	127
Koszt własny sprzedaży	0	(122)
Zysk brutto na sprzedaży	0	5
Koszty zarządu	0	(389)
Pozostałe przychody operacyjne	0	1 253
Zysk z działalności operacyjnej	0	869
Zysk przed opodatkowaniem	0	869
Podatek dochodowy	0	(165)
Zysk netto z działalności zaniechanej	0	704

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Za okres	
	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Zysk netto	0	704
Inne całkowite dochody:	0	0
Całkowite dochody z działalności zaniechanej ogółem	0	704

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Za okres	
	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Zysk przed opodatkowaniem z działalności zaniechanej	0	869
Podatek dochodowy od działalności zaniechanej	0	(165)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	0	704
Przepływy pieniężne netto, razem	0	704
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	0	704
Środki pieniężne na początek okresu	0	1 506
Środki pieniężne na koniec okresu	0	2 210

	Za okres 01.01.2019 - 31.12.2019	Za okres 01.01.2018 - 31.12.2018
Koszty wg rodzaju:		
Amortyzacja	0	0
Zużycie materiałów i energii	0	(4)
Usługi obce	0	(251)
Podatki i opłaty	0	(66)
Wynagrodzenia	0	(59)
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	0	(7)
Pozostałe koszty rodzajowe	0	(2)
Koszty według rodzaju, razem	0	(389)
Zmiana stanu zapasów, produktów i rozliczeń międzyokresowych	0	0
Koszty sprzedaży	0	0
Koszty ogólnego zarządu	0	389
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	0	0
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	0	(122)
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	0	(122)

11. ZATRUDNIENIE

Przeciętne zatrudnienie w Grupie:

	Za okres 01.01.2019 - 31.12.2019	Za okres 01.01.2018 - 31.12.2018
Pracownicy umysłowi	362	381
Pracownicy fizyczni	805	823
Razem	1 167	1 204

12. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ

	Za okres 01.01.2019 - 31.12.2019	Za okres 01.01.2018 - 31.12.2018
Zysk netto danego roku dla celów wyliczenia zysku na jedną akcję	23 757	13 944
Zysk netto z działalności kontynuowanej danego roku dla celów wyliczenia zysku na jedną akcję	23 757	13 240
Średnia ważona liczba akcji dla potrzeb wyliczenia wartości zysku na jedną akcję	96 300 000	96 300 000
Zysk na jedną akcję zwykłą w złotych	0,25	0,14
Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą w złotych	0,25	0,14
Zysk z działalności kontynuowanej na jedną akcję zwykłą w złotych	0,25	0,14
Rozwodniony zysk działalności kontynuowanej na jedną akcję zwykłą w złotych	0,25	0,14

W Grupie nie występują okoliczności, które powodowałyby efekt rozwodnienia zysku, w związku z tym wskaźnik podstawowego zysku na jedną akcję jest równy wskaźnikowi rozwodnionego zysku na jedną akcję.

13. DYWIDENDY

W roku 2019 ani w roku 2018 dywidenda nie była wypłacana.

14. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2018
Wartość brutto	84 250	48 614
Umorzenie	(13 178)	(12 014)
Odpisy aktualizujące	(4 119)	(4 119)
Wartości niematerialne	66 953	32 481

Zmiana stanu wartości niematerialnych w okresie 1 stycznia 2019 do 31 grudnia 2019

	Koszty prac rozwojowych w toku	Koszty prac rozwojowych	Wartość firmy	Licencje ogółem	Razem
Wartość brutto					
Stan na początek okresu	16 315	757	13 334	18 208	48 614
Nabycie	34 515	0		1 121	35 636
Stan na koniec okresu	50 830	757	13 334	19 329	84 250
Umorzenie					
Stan na początek okresu	0	(757)	0	(11 257)	(12 014)
Amortyzacja	0	0	0	(1 164)	(1 164)
Stan na koniec okresu	0	(757)	0	(12 421)	(13 178)
Utrata wartości					
Stan na początek okresu	0	0	(4 119)	0	(4 119)
Zmiana odpisów		0	0	0	0
Stan na koniec okresu	0	0	(4 119)	0	(4 119)
Wartość netto	50 830	0	9 215	6 908	66 953

Zmiana stanu wartości niematerialnych w okresie 1 stycznia 2018 do 31 grudnia 2018

	Koszty prac rozwojowych w toku	Koszty prac rozwojowych	Wartość firmy	Licencje	Razem
Wartość brutto					
Stan na początek okresu	1 509	757	13 334	17 445	33 045
Nabycie	14 806	0	0	1 199	16 005
Likwidacje	0	0	0	(436)	(436)
Stan na koniec okresu	16 315	757	13 334	18 208	48 614
Umorzenie					
Stan na początek okresu	0	(681)	0	(10 748)	(11 429)
Amortyzacja	0	(76)	0	(945)	(1 021)
Likwidacje	0	0	0	436	436
Stan na koniec okresu	0	(757)	0	(11 257)	(12 014)
Utrata wartości					
Stan na początek okresu	0	0	(4 119)	0	(4 119)
Zmniejszenie odpisów	0	0	0	0	0
Stan na koniec okresu	0	0	(4 119)	0	(4 119)
Wartość netto	16 315	0	9 215	6 951	32 481

Najistotniejszymi pozycjami wartości niematerialnych według stanu na 31.12.2019 r. – za wyjątkiem wartości firmy omówionej w nocie 15 – są prace rozwojowe w wysokości 50.830 tys. zł (na dzień 31.12.2018 r. wynosiły 16.315 tys. zł) realizowane w ramach projektów:

- „Innowacyjna, wykorzystująca analizę termiczną ATD, technologia wytwarzania samozasilającego się, wysokojakościowego żeliwa do produkcji odlewów nowej generacji o podwyższonych parametrach jakościowych”.
- „Demonstracja technologii wytwarzania innowacyjnych odlewów stalowych przeznaczonych do zastosowania w ekstremalnych warunkach eksploatacji”.

Amortyzacja wartości niematerialnych została ujęta w koszt własny sprzedaży.

15. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2018
Wartość brutto	361 039	356 277
Umorzenie	(147 930)	(139 182)
Odpisy aktualizujące	(7 707)	(15 435)
Wartość netto	205 402	201 660
Środki trwałe w budowie	8 041	14 819
Rzeczowe aktywa trwałe	213 443	216 479

Zmiana stanu środków trwałych w okresie 1 stycznia 2019 do 31 grudnia 2019

	grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwałe	Środki trwałe, razem
Wartość brutto						
Stan na 01.01.2019	16 726	131 469	188 122	6 121	13 839	356 277
Wpływ wdrożenia MSSF 16	7 603	779	0	0	0	8 382
Stan na początek okresu	24 329	132 248	188 122	6 121	13 839	364 659
Zakupy	0	4 682	8 996	403	1 000	15 081
Wytworzenie w ramach własnej produkcji	0	0	210	0	0	210
Sprzedaż	(142)	(17)	(17)	(170)	0	(346)
Likwidacje	0	(7 736)	(7 857)	(84)	(177)	(15 854)
Przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	(2 438)	(273)	0	0	0	(2 711)
Stan na koniec okresu	21 749	128 904	189 454	6 270	14 662	361 039
Umorzenie						
Stan na początek okresu	(384)	(35 935)	(92 777)	(2 764)	(7 322)	(139 182)
Amortyzacja	(299)	(3 021)	(11 594)	(936)	(1 048)	(16 898)
Likwidacje	0	2 036	5 663	75	77	7 851
Sprzedaż	1	4	12	149	81	247
Przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	0	52	0	0	0	52
Stan na koniec okresu	(682)	(36 864)	(98 696)	(3 476)	(8 212)	(147 930)
Utrata wartości						
Stan na początek okresu	(321)	(8 086)	(6 874)	(78)	(76)	(15 435)
Zmniejszenie odpisów	0	5 649	2 058	9	12	7 728
Stan na koniec okresu	(321)	(2 437)	(4 816)	(69)	(64)	(7 707)
Wartość netto	20 746	89 603	85 942	2 725	6 386	205 402

Zmiana stanu środków trwałych w okresie 1 stycznia 2018 do 31 grudnia 2018

	grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	inne środki trwałe	Środki trwałe, razem
Wartość brutto						
Stan na początek okresu	16 850	131 796	191 464	5 543	12 922	358 575
Zakupy	27	1 342	5 777	858	477	8 481
Wytworzenie w ramach własnej produkcji	0	0	67	0	0	67
Inne zwiększenia (leasing)	0	0	0	645	576	1 221
Sprzedaż	(151)	(848)	(21)	(763)	(1)	(1 784)
Likwidacje	0	(821)	(9 165)	(15)	(135)	(10 136)
Inne zmniejszenia	0	0	0	(147)	0	(147)
Stan na koniec okresu	16 726	131 469	188 122	6 121	13 839	356 277
Umorzenie						
Stan na początek okresu	(409)	(33 476)	(87 420)	(2 383)	(6 621)	(130 309)
Amortyzacja	0	(3 204)	(12 359)	(857)	(829)	(17 249)
Likwidacje	0	629	6 987	15	127	7 758
Sprzedaż	25	116	14	424		579
Inne zmniejszenia	0	0	1	37	1	39
Stan na koniec okresu	(384)	(35 935)	(92 777)	(2 764)	(7 322)	(139 182)
Utrata wartości						
Stan na początek okresu	(447)	(3 180)	(4 220)	(78)	(105)	(8 030)
Zwiększenie odpisów	0	(5 651)	(2 823)	0	(11)	(8 485)
Zmniejszenie odpisów	126	745	169		40	1 080
Stan na koniec okresu	(321)	(8 086)	(6 874)	(78)	(76)	(15 435)
Wartość netto	16 021	87 448	88 471	3 279	6 441	201 660

W roku 2018 utworzono odpisy aktualizacyjne na kwotę 8.485 tys. zł w związku z przyjęciem do realizacji „Planu reorganizacji majątkowej PGO ESTATE i Odlewni Żeliwa „ŚREM” Sp. z o.o.” Plan przewidywał, że powierzchnia gruntów i budynków, na których będzie prowadzona działalność odlewnicza spółki Odlewnia Żeliwa "ŚREM" Sp. z o.o. zostanie zmniejszona o majątek nieoperacyjny, który nie jest kluczowy dla procesu produkcyjnego. W roku 2019 Spółki podjęły szereg działań związanych z realokacją części procesów operacyjnych w inne miejsca zakładu oraz likwidacja części majątku, który w wyniku reorganizacji stał się zbędny. Konsekwencją tych działań było wykorzystanie odpisów aktualizacyjnych w wysokości 7.728 tys. zł

Powyższe zestawienia obejmują zmiany stanu środków trwałych użytkowanych przez Grupę na podstawie umów leasingu finansowego oraz wpływ wdrożenia MSSF 16 od 01.01.2019.

Zmiany stanu środków trwałych użytkowanych przez spółkę na podstawie umów leasingu finansowego oraz wpływ wdrożenia MSSF 16 w okresie 01.01.2019 do 31.12.2019 przedstawiają się następująco:

	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Środki transportu	Inne środki trwałe	Razem
Wartość brutto					
Stan na 01.01.2019	16 726	0	1244	576	18 546
Wpływ wdrożenia MSSF 16	7 603	779	0		8 382
Stan na początek okresu	24 329	779	1 244	576	26 928
Sprzedaż	(142)	0	0	0	(142)
Przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	(2 438)	0	0	0	(2 438)
Stan na koniec okresu	21 749	779	1 163	576	24 348
Umorzenie					
Stan na początek okresu	(384)	0	(311)	(24)	(719)
Amortyzacja	(299)	(204)	(266)	(144)	(913)
Sprzedaż	1	0	0		1
Stan na koniec okresu	(682)	(204)	(577)	(168)	(1 631)
Utrata wartości					
Stan na początek okresu	(321)	0	0	0	(321)
Zmiana odpisów	0	0	0	0	0
Stan na koniec okresu	(321)	0	0		(321)
Wartość netto	20 746	575	667	408	22 396

Zmiany stanu środków trwałych użytkowanych przez spółkę na podstawie umów leasingu finansowego w okresie 01.01.2018 do 31.12.2018 przedstawiają się następująco:

	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Środki transportu	Inne środki trwałe	Razem
Wartość brutto					
Stan na początek okresu	384	0	837	0	1 221
Zakupy	0	0	645	576	1 221
Sprzedaż	0	0	(84)	0	(84)
Wyksięgowanie wartości środków trwałych wykupionych z leasingu	0	0	(154)	0	(154)
Stan na koniec okresu	384	0	1 244	576	2 204
Umorzenie					
Stan na początek okresu	(384)	0	(244)	0	(628)
Amortyzacja	0	0	(227)	(24)	(211)
Sprzedaż	0	0	6	0	6
Wyksięgowanie wartości środków trwałych wykupionych z leasingu	0	0	154	0	154
Stan na koniec okresu	(384)	0	(311)	(24)	(719)
Utrata wartości					
Stan na początek okresu	0	0	0	0	0
Zmiana odpisów	0	0	0	0	0
Stan na koniec okresu	0	0	0		0
Wartość netto	0	0	933	552	1 485

* Pozycja obejmuje wartości brutto i umorzenie prawa wieczystego użytkowania gruntów, które były amortyzowane przed 31 grudnia 2018 roku

Koszt wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych na własne potrzeby

W roku 2019 Grupa poniosła nakłady na wytworzenie rzeczowych aktywów trwałych w wysokości 210 tys. zł, odpowiednio w roku 2018 kwotę 67 tys. zł.

Poniesione w ostatnim roku i planowane na następny rok nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne

W roku 2019 Grupa poniosła nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne w wysokości 44.904 tys. zł, odpowiednio w roku 2018 w wysokości 36.493 tys. zł.

Przewidywana wartość nakładów inwestycyjnych w roku 2020 wynosi 52.668 tys. zł.

Dodatkowe ujawnienia

Grupa nie posiada tymczasowo niewykorzystanych środków trwałych.

Wartość bilansowa brutto całkowicie umorzonych środków trwałych, które nadal znajdują się w użyciu na dzień 31.12.2019 wynosi 31.836 tys. zł (26.489 tys. zł na dzień 31.12.2018 r), a wartość bilansowa brutto całkowicie umorzonych wartości niematerialnych wynosiła odpowiednio 9.448 tys. zł i 8.841 tys. zł.

Wartość bilansowa środków trwałych wycofanych z użycia i nie sklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF na dzień 31.12.2019 r. wynosiła 0 zł. (na dzień 31.12.2018 wynosiła 298 tys. zł).

Na dzień 31.12.2019 zobowiązania Grupy z tytułu podpisanych umów na zakup rzeczowych aktywów trwałych, których realizacja i płatność jest planowana w następnym okresie sprawozdawczym, wynosiły 2.518 tys. zł (1.158 tys. zł na dzień 31.12.2018).

Na środkach trwałych Grupy zostały ustanowione zabezpieczenia, które zostały szczegółowo omówione w nocie 35.

16. TESTY NA UTRATĘ WARTOŚCI AKTYWÓW

Grupa przeprowadziła na dzień 31 grudnia 2019 roku testy na utratę wartości zgodnie z MSR 36.

Wartość firmy podlega corocznemu testowi sprawdzającemu, czy nastąpiła utrata wartości oraz każdorazowo, gdy występują przesłanki.

W ramach testu na utratę wartości dokonuje się oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne („CGU”), do którego dany składnik aktywów należy. W celu przeprowadzenia testu na utratę wartości, wartość firmy przejęta w wyniku połączenia lub nabycia jednostek zostaje w chwili przejścia przypisana do poszczególnych ośrodków lub zespołów ośrodków wypracowujących środki pieniężne.

Przedmiotem testów była:

- wartość firmy „Kuźnia Glinik” o wartości bilansowej 9.041 tys. zł – przypisana do CGU PGO S.A. Kuźnia Glinik Oddział w Gorlicach,
- wartość firmy „PGO Finance” o wartości bilansowej 26 tys. zł – przypisana do CGU Finance
- wartość firmy „PGO Estate” o wartości bilansowej 149 tys. zł – przypisana do CGU Estate

Pozostałe niefinansowe i finansowe aktywa trwałe podlegają testowi na utratę wartości, gdy istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości. Na dzień 31 grudnia 2019 roku przeprowadzono testy na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz posiadanych akcji i udziałów uwzględniając utrzymywanie się wartości rynkowej aktywów netto Grupy na poziomie poniżej wartości bilansowej aktywów netto.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub CGU odpowiada wyższej z dwóch: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów/CGU jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej.

Odpis z tytułu utraty wartości w pierwszej kolejności przypisuje się do wartości firmy, pozostałą kwotę odpisu alokuje się do poszczególnych aktywów wchodzących w skład CGU do udziału wartości bilansowej poszczególnych aktywów w wartości bilansowej CGU, przy czym w wyniku alokacji odpisu wartość bilansowa składnika aktywów nie może być niższa od najwyższej z trzech kwot: wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia, wartości użytkowej i zera.

Testy na utratę wartości rzeczowych i niematerialnych składników aktywów trwałych zostały przeprowadzone na poziomie poszczególnych oddziałów PGO SA lub spółek zależnych.

CGU Odkuwki – test przeprowadzono na poziomie PGO SA Oddział Kuźnia Glinik w Gorlicach

CGU Odlewy staliwne - test przeprowadzono na poziomie PGO SA Oddział Pioma Odlewnia w Piotrkowie Trybunalskim oraz PGO SA Oddział w Stalowej Woli (test obejmował m.in. prace rozwojowe realizowane w ramach projektu „Demonstracja technologii wytwarzania innowacyjnych odlewów staliwnych przeznaczonych do zastosowania w ekstremalnych warunkach eksploatacji”).

CGU Odlewy żeliwne - test przeprowadzono na poziomie Odlewni Żeliwa Śrem Spółka z o.o. (test obejmował m.in. prace rozwojowe realizowane w ramach projektu „Innowacyjna, wykorzystująca analizę termiczną ATD, technologia wytwarzania samozasilającego się, wysokojakościowego żeliwa do produkcji odlewów nowej generacji o podwyższonych parametrach jakościowych”.

CGU Finance - test przeprowadzono na poziomie PGO Finance Spółka z o.o. (dawniej PGO SA SKA).

CGU Estate - test przeprowadzono na poziomie PGO Spółka Akcyjna Estate SKA.

Testy zostały przeprowadzone w oparciu o bieżącą wartość szacowanych przepływów pieniężnych z działalności poszczególnych CGU na podstawie szczegółowych prognoz do roku 2029 (poza CGU Finance i CGU Estate gdzie zastosowano prognozę do roku 2025) oraz oszacowanej wartości rezydualnej. Wykorzystanie prognoz dłuższych niż 5 – letnie wynika w szczególności z długotrwałych i kosztownych procesów inwestycyjnych w branży.

Kluczowe założenia przyjęte w testach na 31.12.2019:

- Wielkość sprzedaży i zdolności produkcyjne - przyjęto wielkości sprzedaży do klientów uwzględniające ogólne trendy na rynku. Uwzględniono wzrost zdolności produkcyjnych aktywów trwałych związany z inwestycjami o charakterze odtworzeniowym oraz rozwojowym.
- Ceny i rentowność– założono średnioroczny wzrost cen w segmencie odlewów o 3,2 % związany z oferowaniem bardziej zaawansowanych produktów, przy jednoczesnym średniorocznym wzroście kosztów jednostkowych o 2,5%. Powyższe efekty spółka planuje osiągnąć dzięki wykorzystaniu nowoczesnych technologii oraz realizowanych projektów restrukturyzacyjnych. W segmencie odkuwki przyjęto założenia na poziomie odpowiednio 2,6% i 2,1%. Poziom wzrostu zastosowany do sporządzenia prognozy przepływów pieniężnych wykraczających poza szczegółowy okres objęty planowaniem (od 2026 roku) został przyjęta na poziomie 2,0% i odpowiada zakładanej długoterminowej stopie inflacji.
- WACC - przyjęto poziom średniego ważonego kosztu kapitału (WACC) kształtujący się w okresie projekcji na poziomie 7,55% po opodatkowaniu.

Testy przeprowadzone przez spółkę na dzień 31 grudnia 2019 roku nie wykazały utraty wartości aktywów w żadnym z testowanych aktywów lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne (CGU).

Wyniki analizy wrażliwości dla poszczególnych jednostek generujących środki pieniężne wykazały, że najistotniejszy wpływ na wartość użytkową testowanych aktywów mają przede wszystkim: zakładana rentowność działalności, mająca swoje odniesienie w zysku z działalności operacyjnej oraz poziom WACC.

	Zmiana	
	-1 p.p.	+1 p.p.
CGU Odkuwki		
wpływ zmiany WACC	28 793	(19 891)
wpływ zmiany zysku z działalności operacyjnej	(1 361)	1 361
CGU Odlewy stalowe		
wpływ zmiany WACC	108 142	(74 784)
wpływ zmiany zysku z działalności operacyjnej	(5 286)	5 286
CGU Odlewy żeliwne		
wpływ zmiany WACC	67 862	(46 859)
wpływ zmiany zysku z działalności operacyjnej	(3 091)	3 092
CGU Finance		
wpływ zmiany WACC	2 660	(2 034)
wpływ zmiany zysku z działalności operacyjnej	(179)	179
CGU Estate		
wpływ zmiany WACC	2 493	(1 908)
wpływ zmiany zysku z działalności operacyjnej	(168)	168

17. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

Grupa posiada w Śremie, ul. Staszica 1 przeklasyfikowane do kategorii nieruchomości inwestycyjnych środki trwałe nie wykorzystywane obecnie przy produkcji, które są traktowane jako źródło przychodów z czynszów lub są utrzymywane ze względu na spodziewany przyrost ich wartości.

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych została ustalona przez rzeczoznawcę majątkowego według stanu na dzień 31.12.2018. Zdaniem Zarządu jednostki dominującej od czasu przeprowadzenia wyceny nie nastąpiły zdarzenia mogące powodować zmiany wartości godziwej.

	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2018
Nieruchomości inwestycyjne	5 919	1 157

Zmiana stanu nieruchomości inwestycyjnych w okresie 1 stycznia 2019 do 31 grudnia 2019

	grunty	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Razem
Wartość brutto			
Stan na 01.01.2019	1 139	18	1 157
Wpływ wdrożenia MSSF 16	1 474	0	1 474
Stan na początek okresu	2 613	18	2 631
Przekwalifikowanie ze środków trwałych	2 438	221	2 659
Aktualizacja wartości	619	10	629
Stan na koniec okresu	5 670	249	5 919
Korekta wartości	0	0	0
Wartość netto	5 670	249	5 919

Zmiana stanu nieruchomości inwestycyjnych w okresie 1 stycznia 2018 do 31 grudnia 2018

	grunty	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Razem
Wartość brutto			
Stan na początek okresu	1 139	28	1 167
Zmiany	0	0	0
Stan na koniec okresu	1 139	28	1 167
Korekta wartości	0	(10)	(10)
Wartość netto	1 139	18	1 157

Szczegóły o nieruchomości inwestycyjnych oraz informacje na temat hierarchii wartości godziwych przedstawiają się następująco:

Stan na dzień 31 grudnia 2019

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Nieruchomość w Śremie, ul. Staszica 1	0	5 919	0	5 919

Stan na dzień 31 grudnia 2018

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Nieruchomość w Śremie, ul. Staszica 1	0	1 157	0	1 157

W trakcie roku bieżącego obrotowego ani w trakcie roku poprzedniego nie wystąpiły przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych pomiędzy poziomami.

W roku zakończonym 31 grudnia 2019 roku ani w roku zakończonym 31 grudnia 2018 Grupa nie osiągnęła przychodów z wynajmu nieruchomości inwestycyjnych.

Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych w roku zakończonym 31 grudnia 2019 roku wyniosły 138 tys. zł, w roku zakończonym 31 grudnia 2018 roku: 59 tys. zł.

18. JEDNOSTKI ZALEŻNE

Nazwa jednostki	Siedziba	Charakter powiązania	procent posiadanego kapitału zakładowego	udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu
Odlewnia Żeliwa Śrem Sp. z o.o.	Śrem	Jednostka zależna powiązana bezpośrednio	100%	100%
PGO Finance Spółka z o.o. (dawniej PGO Spółka Akcyjna S.K.A.)	Katowice	Jednostka zależna powiązana pośrednio	100%	100%
PGO Spółka Akcyjna Estate S.K.A.	Katowice	Jednostka zależna powiązana pośrednio	100%	100%
PGO Services Sp. z o.o.	Katowice	Jednostka zależna powiązana bezpośrednio	100%	100%

19. ZAPASY

Wartość zapasów po uwzględnieniu odpisów wynosi:

	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2018
Materiały	20 446	24 572
Półprodukty i produkty w toku	24 327	25 803
Produkty gotowe	13 720	14 247
Towary	0	26
Zaliczki na dostawy	243	39
Zapasy, razem	58 736	64 687

Zmiana stanu odpisów wartość zapasów	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2018
Stan na początek roku	2 306	4 565
Utworzenie odpisu	2 878	1 196
Wykorzystanie odpisu	(687)	(2 416)
Rozwiązanie odpisu	0	(1 039)
Stan na koniec roku	4 497	2 306

Koszty zapasów ujęte w kosztach bieżącego okresu obrachunkowego wyniosły 138.167 tys. zł (160.639 tys. zł za rok 2018). Koszty odpisów zapasów w kwocie 2.878 tys. zł (1.196 tys. zł za rok 2018) oraz wykorzystania i odwrócenie odpisów w kwocie 686 tys. zł (3.456 tys. zł w roku 2018) ujęte zostały w pozostałych kosztach/przychodach operacyjnych. Odpisy utworzono, ponieważ zachodziły przesłanki wymienione w polityce rachunkowości. Odpisy odwrócono w związku ze zużyciem lub sprzedażą zapasów.

Na utworzony na dzień 31.12.2019 odpis aktualizujący zapasy w wysokości 4.497 tys. zł składają się odpis aktualizujący wartość materiałów 237 tys. zł, produkcję w toku 2.125 tys. zł oraz wyroby gotowe 2.135 tys. zł

Zakłada się, że realizacja sprzedaży/zużycia zapasów nastąpi w okresie krótszym niż 12 miesięcy.

Na zapasach Grupy zostały ustanowione zabezpieczenia, które zostały szczegółowo omówione w notce 35.

20. NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2018
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych	6 776	16 214
Pozostałe należności od jednostek powiązanych	1	0
Należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek	46 713	55 596
Pozostałe należności	2 039	584
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności, razem	55 529	72 394
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	9 875	12 731
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności brutto	65 404	85 125

Zmiana stanu odpisów na należności krótkoterminowe

	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2018
Stan na początek roku	12 731	12 161
Utworzenie odpisu na oczekiwane straty kredytowe	1 083	867
Utworzenie odpisu na wystawione noty odsetkowe	0	61
Wycena należności w walutach na dzień bilansowy	(48)	88
Wykorzystanie odpisów	(1 836)	0
Rozwiązanie odpisów - kwoty odzyskane w ciągu roku	(1 149)	(400)
Przeniesienie odpisów na odsetki od pożyczek	(895)	0
Inne zmniejszenia	(11)	(46)
Stan na koniec roku	9 875	12 731

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2018
Należności niewymagalne, płatne:	42 694	47 938
Do 1 miesiąca	26 847	29 753
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	14 553	18 169
Powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	1 128	16
Powyżej 6 miesięcy	62	0
Należności przeterminowane:	22 710	37 187
Do 1 miesiąca	9 257	15 421
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	3 508	7 476
Powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	1 041	2 227
Powyżej 6 miesięcy	900	1 446
Powyżej 1 roku	8 004	10 617
Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności - brutto	65 404	85 125
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	(9 875)	(12 731)
Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności netto	55 529	7 394

Należności z tytułu podatków

	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2018
Należności z tytułu podatków	10 563	11 569
w tym z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	336	461

Należności z tytułu podatków na dzień 31.12.2019 oraz 31.12.2018 roku stanowiły przede wszystkim bieżące rozliczenia podatku od towarów i usług.

21. POZOSTAŁE KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE

Pozostałe aktywa finansowe		
	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2018
Udziały i akcje	1	1
Wycena FX	2 318	947
Pozostałe aktywa finansowe	2 319	948

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		
	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2018
Rachunki bankowe	9 667	2 562

Zgodnie z osądem Zarządu, ograniczenia w dysponowaniu tymi środkami wynikające z przepisów podatkowych dotyczących mechanizmu podzielonej płatności, nie wpływają na ich klasyfikację jako środki pieniężne i ich ekwiwalenty, ponieważ Spółka wykorzystuje je na bieżąco do regulowania zobowiązań krótkoterminowych.

Środki pieniężne zgromadzone są na rachunkach bankowych spółek wchodzących w skład grupy. W związku z powyższym wartość księgowa tych aktywów odpowiada ich wartości godziwej.

22. POZOSTAŁE AKTYWA KRÓTKOTERMINOWE

	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2018
Ubezpieczenia majątkowe	350	289
Serwis oprogramowania	113	164
Usługi do rozliczenia w czasie	13	80
Prowizje	72	0
Pozostałe	47	65
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	595	598

23. KAPITAŁ PODSTAWOWY I POZOSTAŁE KAPITAŁY

Kapitał podstawowy na dzień 31.12.2019

Seria	Rodzaj akcji	Liczba akcji w szt.	Wartość nominalna akcji (w złotych)	Wartość serii wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału
A	zwykłe na okaziciela	41 760 000	1	41 760	gotówka, aport
B	zwykłe na okaziciela	54 540 000	1	54 540	Gotówka
Razem		96 300 000		96 300	

W okresie sprawozdawczym oraz w okresie poprzednim wartość kapitału podstawowego, liczba akcji oraz wartość nominalna akcji nie uległy zmianie.

Akcjonariusze o znaczącym udziale

Według stanu wiedzy Zarządu Spółki, zgodnie z treścią otrzymanych przez Spółkę powiadomień, na dzień 31 grudnia 2019 roku wykaz akcjonariuszy przedstawia się następująco:

Posiadacz akcji	Liczba akcji	Udział w kapitale zakładowym (%)
TDJ Equity II Sp. z o.o.	64 521 000	67,00%
NATIONALE-NEDERLANDEN Otwarty Fundusz Emerytalny	6 291 029	6,53%
Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva Santander	5 210 315	5,41%
Pozostali akcjonariusze	20 277 656	21,06%
Razem	96 300 000	100,0%

Kapitał zapasowy

W okresie od 01.01.2019 do 31.12.2019 roku kapitał zapasowy został zwiększony o 25.948 tys. zł w związku z przeznaczeniem części kapitałów powstałych w wyniku połączenia ze spółkami zależnym z zysków zatrzymanych na kapitał zapasowy.

W okresie od 01.01.2018 do 31.12.2018 roku kapitał zapasowy został z zwiększony o 9 683 tys. zł w związku z przeznaczeniem zysku za rok 2017 na kapitał zapasowy.

24. KREDYTY I POŻYCZKI

ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK NA DZIEŃ 31.12.2019 oraz 31.12.2018

Brak

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK NA DZIEŃ 31.12.2019

	Kredytodawca	Rodzaj kredytu	Kwota Pobrania /Limit	Termin spłaty	Kwota pozostała do spłaty w PLN	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
PGO Spółka Akcyjna	BGŻ BNP Paribas SA	w rachunku bieżącym	Limit 18.000	Spłata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 30.09.2021	8 740	EURIBOR 1M + marża	Hipoteka na nieruchomościach, zastaw rejestrowy na majątku obrotowym + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej, weksel in blanco
PGO Spółka Akcyjna	Bank Polska Kasa Opieki SA	w rachunku bieżącym	Limit 37 000	Spłata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 19.09.2022	28 286	EURIBOR 1M + marża	Zastaw rejestrowy na środkach trwałych i zapasach + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej.
PGO Spółka Akcyjna	Santander Bank Polska S.A	w rachunku bieżącym	Limit 43 000	Spłata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 02.08.2022	0	EURIBOR 1M + marża	Hipoteka na nieruchomościach + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej, przelew wierzytelności,
OŻ Śrem SA	BGŻ BNP Paribas SA	w rachunku bieżącym	Limit 40 000	Spłata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 30.09.2021	6 392	WIBOR 1M/ EURIBOR 1M + marża	Hipoteka kaucyjna łączna na nieruchomościach + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
OŻ Śrem SA	Bank Polska Kasa Opieki SA	w rachunku bieżącym	Limit 15 000	Spłata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 17.10.2022	9 916	EURIBOR 1M + marża	Zastaw rejestrowy na zapasach, Hipoteka kaucyjna łączna na nieruchomościach + cesja z praw z polisy ubezpieczeniowej
Razem					53 334		

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK NA DZIEŃ 31.12.2018

Kredytobiorca	Kredytodawca	Rodzaj kredytu	Kwota pobrania	Termin spłaty	Kwota pozostała do spłaty w PLN	Warunki oprocentowania	Zabezpieczenia
PGO Spółka Akcyjna	Bank Polska Kasa Opieki SA	w rachunku bieżącym	Limit 1 000	Spłata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 30-11-2019	164	WIBOR 1M + marża	Weksel in blanco
PGO Spółka Akcyjna	BGŻ BNP Paribas SA	w rachunku bieżącym	Limit 1.000	Spłata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 30.09.2021	449	WIBOR 1M + marża	Weksel in blanco,
OŻ Śrem SA	BGŻ BNP Paribas SA	w rachunku bieżącym	Limit 40 000	Spłata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 30.09.2021	0 1 216	WIBOR 1M/ EURIBOR 1M + marża	Hipoteka kaucyjna łączna na nieruchomościach + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
OŻ Śrem SA	Bank Polska Kasa Opieki SA	w rachunku bieżącym	Limit 15 000	Spłata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 15.11.2019	0 9 398	WIBOR 1M/ EURIBOR 1M + marża	Zastaw rejestrowy na zapasach, Hipoteka kaucyjna łączna na nieruchomościach + cesja z praw z polisy ubezpieczeniowej
Pioma-Odlewnia Spółka z o.o.	BGŻ BNP Paribas SA	w rachunku bieżącym	Limit 8.000	Spłata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 30.09.2021	22 1 433	WIBOR 1M/ EURIBOR 1M + marża	Zastaw rejestrowy na majątku obrotowym + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej Pełnomocnictwo do rachunku bankowego
Pioma-Odlewnia Spółka z o.o.	Bank Polska Kasa Opieki SA	w rachunku bieżącym	Limit 29 000	Spłata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 15.11.2019	96 10 943	WIBOR 1M/ EURIBOR 1M + marża	Zastaw rejestrowy na środkach trwałych + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej Pełnomocnictwo do rachunku bankowego
Kuźnia „Glinik” Spółka z o.o.	BGŻ BNP Paribas SA	w rachunku bieżącym	Limit 9 000	Spłata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 30.09.2021	2 473	WIBOR 1M+ marża	Hipoteka na nieruchomościach + cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
Kuźnia „Glinik” Spółka z o.o.	Bank Polska Kasa Opieki SA	w rachunku bieżącym	Limit 7 000	Spłata z wpływów na rachunek Termin całkowitej spłaty: 15.11.2019	4 929	WIBOR 1M+ marża	Zastaw rejestrowy na zapasach
Razem					31 123		

Wg stanu na dzień 31.12.2019 PGO Spółka Akcyjna miały udzielony kredyt w wysokości 43.000 tys. który nie był wykorzystany.

Wg stanu na dzień 31.12.2018 Spółki wchodzące w skład Grupy nie miały udzielonych innych kredytów, które nie były wykorzystane.

25. PODATEK ODROZCZONY

Zmiana stanu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	Za okres 01.01.2019 - 31.12.2019	Za okres 01.01.2018 - 31.12.2018
Stan na początek okresu		
Odniesione na wynik finansowy		
Rezerwy na świadczenia na rzecz pracowników	1 302	1 029
Niewypłacone wynagrodzenia	476	494
Odpisy aktualizujące majątek niefinansowy	2 822	704
Odpisy aktualizujący majątek finansowy	406	395
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	453	335
Rezerwa na likwidację środków trwałych	0	57
Niezrealizowane różnice kursowe	14	102
Wycena instrumentów finansowych	4	0
Straty podatkowe do rozliczenia	600	1 069
Zobowiązania z tytułu leasingu	2 524	3 952
Niezapłacone odsetki	244	996
Wartość podatkowa znaków towarowych	3 812	3 812
Pozostałe	847	513
Odniesione na kapitały własne	91	32
Razem	13 595	13 490
Zmian stanu		
Odniesione na wynik finansowy		
Rezerwy na świadczenia na rzecz pracowników	18	273
Niewypłacone wynagrodzenia	(24)	(18)
Odpisy aktualizujące majątek niefinansowy	(710)	2 118
Odpisy aktualizujący majątek finansowy	141	11
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	(220)	118
Rezerwa na likwidację środków trwałych	0	(57)
Niezrealizowane różnice kursowe	3	(88)
Wycena instrumentów finansowych	(4)	4
Straty podatkowe do rozliczenia	(249)	(469)
Zobowiązania z tytułu leasingu	1 196	(1 428)
Niezapłacone odsetki	(55)	(752)
Wartość podatkowa znaków towarowych	0	0
Pozostałe	(354)	334
Odniesione na kapitały własne	102	59
Razem	(156)	105
Stan na koniec okresu		
Odniesione na wynik finansowy		
Rezerwy na świadczenia na rzecz pracowników	1 320	1 302
Niewypłacone wynagrodzenia	452	476
Odpisy aktualizujące majątek niefinansowy	2 112	2 822
Odpisy aktualizujący majątek finansowy	547	406
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	233	453
Niezrealizowane różnice kursowe	17	14
Wycena instrumentów finansowych	0	4
Straty podatkowe do rozliczenia	351	600
Zobowiązania z tytułu leasingu	3 720	2 524
Niezapłacone odsetki	189	244
Wartość podatkowa znaków towarowych	3 812	3 812
Pozostałe	494	847
Odniesione na kapitały własne	193	91
Razem	13 440	13 595

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

Zmiana stanu rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	Za okres 01.01.2019 - 31.12.2019	Za okres 01.01.2018 - 31.12.2018
Stan na początek okresu		
Odnoszone na wynik finansowy		
Różnica pomiędzy wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	23 128	22 844
Naliczone odsetki	530	526
Pozostałe	285	302
Odnoszone na kapitały własne	273	184
Razem	24 216	23 856
Zmiana stanu		
Odnoszone na wynik finansowy		
Różnica pomiędzy wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	825	284
Naliczone odsetki	32	4
Pozostałe	(41)	(17)
Odnoszone na kapitały własne	49	89
Razem	865	360
Stan na koniec okresu		
Odnoszone na wynik finansowy		
Różnica pomiędzy wartością bilansową i podatkową rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	23 953	23 128
Naliczone odsetki	562	530
Pozostałe	244	285
Odnoszone na kapitały własne	322	273
Razem	25 081	24 216

Aktywo na podatek odroczone od strat podatkowych dotyczy w szczególności straty podatkowej spółki PGO Spółka Akcyjna za rok 2018.

Spółka odliczyła 50% straty, a tym samym zrealizowała 50% aktywa na odroczonego podatku dochodowy. Pozostałe 50% straty planuje rozliczyć w roku 2020.

Grupa nie tworzy aktywa na podatek odroczone od różnic przejściowych w sytuacjach gdy nie ma wystarczającej pewności, że aktywo zostanie zrealizowane. Dzieje się tak w szczególności w sytuacji wystąpienia strat podatkowych oraz kosztów finansowania zewnętrznego, które mogą nie zostać rozliczone, oraz od odpisów na należności od zagranicznych kontrahentów, których koszt egzekucji może przewyższać wartość należności.

Wartość ujemnych różnic przejściowych dotyczących znaków towarowych wynosi 46.581 tys. zł. Stosując zasadę ostrożności, oraz z uwagi na fakt, iż Grupa jest w stanie precyzyjnie oszacować swoje dochody do opodatkowania w okresie 3 lat, aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczące znaków towarowych zostało rozpoznane w wysokości, co do której istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że się zrealizuje w okresie wspomnianej szczegółowej prognozy tj. w kwocie 3.812 tys. zł.

Z uwagi na fakt, że spółki Grupy prezentują w swoich sprawozdaniach rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego, w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej również jest prezentowana rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

26. ZOBOWIĄZANIA

Długoterminowe zobowiązania finansowe

	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2018
Długoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu	8 953	403

Krótkoterminowe zobowiązania finansowe

	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2018
Zobowiązania z tytułu obligacji	0	42 764
Zobowiązania z tytułu leasingu	1 109	532
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe, razem	1 109	43 296

Koszty z tytułu umów leasingu ujęte w sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów

	Za okres 01.01.2019 do 31.12.2019
Odsetki z tytułu leasingu	343
Koszt związany z leasingami krótkoterminowymi oraz aktywami o niskiej wartości	500
Koszt związany ze zmiennymi opłatami leasingowymi nieujętych w wycenie zobowiązań z tytułu leasingu	0
Kwoty odniesione w inne całkowite dochody	0
Razem	843

Pozostałe zobowiązania długoterminowe

	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2018
Zobowiązania z tytułu nabycia środków trwałych.	0	107

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2018
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wobec jednostek powiązanych	1 632	1 501
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wobec jednostek pozostałych	19 116	28 326
Otrzymane zaliczki	14	50
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	3 770	3 881
Zobowiązania pozostałe wobec jednostek powiązanych	0	172
Zobowiązania pozostałe	867	967
Zobowiązania krótkoterminowe, razem	25 399	34 897

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług ogółem na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiły 20.748 tys. zł (29.827 tys. zł na koniec roku 2018 roku). Średni termin zapłaty za zakup surowców, materiałów i usług wynosi 30 dni. Grupa posiada zasady zarządzania ryzykiem finansowym zapewniające regulowanie zobowiązań w wyznaczonym terminie.

Grupa Kapitałowa nie posiada zobowiązań wobec budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego z tytułu prawa własności budynków i budowli.

Zobowiązania z tytułu leasingu wynikają z zawartych umów na używanie środków transportu oraz spektrometru oraz z tytułu prawa do korzystania z aktywów. Dotyczą one rozpoznanych - zgodnie z MSSF 16 - pozostałych opłat z tytułu wieczystego użytkowania gruntów oraz czynszu pomieszczeń biurowych.

Zobowiązania z tytułu obligacji występujące na dzień 31.12.2018 stanowiło zobowiązanie z emisji 42.200 obligacji na okaziciela serii A1 o wartości nominalnej 1.000 każda. Obligacje zostały wykupione 9 sierpnia 2019 r.

Zdaniem zarządu jednostki dominującej wartość księgową zobowiązań finansowych jest zbliżona do ich wartości godziwej.

Zobowiązania z tytułu podatków

	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2018
Zobowiązania z tytułu podatków (bieżące)	5 335	5 628
w tym z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	20	52
Rezerwa na postępowanie podatkowe z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	6 973	0
Zobowiązania z tytułu podatków, razem	12 308	5 628

Rezerwa na postępowanie podatkowe – stanowi następstwo wyników kontroli celno-skarbowej spółki Odlewnia Żeliwa "ŚREM" Sp. z o.o. Spółka otrzymała w dniu 02.12.2019 roku z Małopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Krakowie pismo zawierające wynik kontroli celno-skarbowej w Spółce. W wyniku przeprowadzonej kontroli przestrzegania przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych w zakresie opodatkowania dochodów osiągniętych przez Spółkę w 2015 r. i 2016 r. Naczelnik Małopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Krakowie uznał za nieprawidłowe ujęcie w kosztach uzyskania przychodów kosztów związanych z umową leasingu nieruchomości zawartą w 2015 roku. Zdaniem Odlewni Żeliwa "ŚREM" Sp. z o.o. koszty uzyskania przychodów za lata 2015 i 2016 zostały ujęte prawidłowo i były uzasadnione ekonomicznie, a podatek dochodowy od osób prawnych za lata 2015 i 2016 rozliczony został w sposób właściwy, zgodnie z obowiązującymi w tym okresie przepisami prawa. Odlewnia Żeliwa "ŚREM" Sp. z o.o. nie zgadza się z wnioskami organu podatkowego i podejmie wszelkie przewidziane prawem działania zmierzające do obrony swojego stanowiska w powyższej sprawie. Jednocześnie, w związku z wynikami kontroli i stanowiskiem organu podatkowego oraz kierując się zasadą ostrożności Odlewnia Żeliwa "ŚREM" Sp. z o.o. podjęła decyzję o utworzeniu rezerwy w wysokości 6.973 tys. zł odpowiadającej kwocie potencjalnej zaległości podatkowej (5.448 tys. zł) wraz z odsetkami (1.525 tys. z ł).

27. REZERWY NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

Długoterminowe rezerwy na świadczenia pracownicze

	Za okres 01.01.2019 - 31.12.2019	Za okres 01.01.2018 - 31.12.2018
Stan na początek roku	3 714	3 412
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	2 155	1 538
Rezerwa na świadczenia emerytalne	1 502	1 145
Rezerwa na inne świadczenia	57	729
Zmiany	115	302
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	(4)	617
Rezerwa na świadczenia emerytalne	124	357
Rezerwa na inne świadczenia	(5)	(672)
Stan na koniec roku	3 829	3 714
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	2 151	2 155
Rezerwa na świadczenia emerytalne	1 626	1 502
Rezerwa na inne świadczenia	52	57

Krótkoterminowe rezerwy na świadczenia pracownicze

	Za okres 01.01.2019 - 31.12.2019	Za okres 01.01.2018 - 31.12.2018
Stan na początek roku	538	278
Rezerwa na świadczenia emerytalne	165	97
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	364	145
Rezerwy na inne świadczenia pracownicze	9	36
Zmiany	(181)	260
Rezerwa na świadczenia emerytalne	(14)	68
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	(167)	219
Rezerwy na inne świadczenia pracownicze	0	(27)
Stan na koniec roku	357	538
Rezerwa na świadczenia emerytalne	151	165
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	197	364
Rezerwy na inne świadczenia pracownicze	9	9

Rezerwy na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz na nagrody jubileuszowe

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2018
Zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i rentowych	1 777	1 667
Zobowiązania z tytułu jubileuszowych	2 348	2 519
Razem	4 125	4 186
w tym:		
– część długoterminowa	3 777	3 657
– część krótkoterminowa	348	529

Koszty świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia oraz na nagrody jubileuszowe ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

	Za okres 01.01.2019 - 31.12.2019	Za okres 01.01.2018 - 31.12.2018
Ujęte w zysku przed opodatkowaniem z tytułu:		
– odpraw emerytalnych i rentowych	7	(519)
– nagród jubileuszowych	170	(836)
Ujęte w innych całkowitych dochodach z tytułu:		
– odpraw emerytalnych i rentowych	(115)	94
Razem	62	(1 261)

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia oraz na nagrody jubileuszowe

	Za okres	Za okres
	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Stan na początek okresu:	4 186	2 925
Koszty bieżącego zatrudnienia	341	297
Koszty przyszłego zatrudnienia	0	698
Koszty odsetek	102	110
Straty/zyski aktuarialne rozliczane w wynik	(69)	333
Straty/zyski aktuarialne rozliczane w całkowite dochody	115	142
Wypłacone świadczenia	(550)	(319)
Stan na koniec okresu	4 125	4 186

Główne założenia aktuarialne przyjęte na dni kończące okresy sprawozdawcze:

	Za okres	Za okres
	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Stopa dyskonta	2,0%	2,8%
Średni zakładany roczny wzrost podstaw kalkulacji rezerwy na odprawy emerytalno-rentowe i nagrody jubileuszowe	2,5%	2,3%
Średni ważony współczynnik mobilności pracowniczej	1-5%	1-9%
Założenia dotyczące przyszłej umieralności	oparto na wskaźnikach umieralności opublikowanych przez GUS odpowiednio w 2018 i 2017 roku	
Założenia dotyczące prawdopodobieństwa przejścia pracownika na rentę inwalidzką	oparte zostały na statystykach dotyczących orzekania grup inwalidzkich przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	

Na dzień 31 grudnia 2019 r. oraz na dzień 31 grudnia 2018 r. została przeprowadzona analiza wrażliwości wyników wyceny aktuarialnej na zmianę założeń przyjętych do wyceny w zakresie stopy dyskonta oraz planowanych zmian podstaw wymiaru świadczeń na wysokość zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych.

Analiza wrażliwości dla stopy dyskonta w przedziale -1 p.p./+1 p.p.

Stan na 31.12.2019

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych z tytułu:	Wartość rezerwy przy stopie dyskonta		Zmiana wartości rezerwy przy zmianie stopie dyskonta	
	-1 p.p.	+ 1 p.p.	-1 p.p.	+ 1 p.p.
- odpraw emerytalnych i rentowych	1920	1652	143	(125)
- nagród jubileuszowych	2519	2198	171	(150)
Razem	4 439	3 850	314	(275)

Stan na 31.12.2018

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych z tytułu:	Wartość rezerwy przy stopie dyskonta		Zmiana wartości rezerwy przy zmianie stopie dyskonta	
	-1 p.p.	+ 1 p.p.	-1 p.p.	+ 1 p.p.
- odpraw emerytalnych i rentowych	1 791	1 555	128	(112)
- nagród jubileuszowych	2 681	2 375	162	(144)
Razem	4 472	3 930	290	(256)

Wzrost stopy dyskontowej o 1 punkt procentowy spowodowałby spadek rezerw o 275 tys. zł (256 tys. zł w roku 2018). Natomiast obniżenie stopy dyskontowej o 1 punkt procentowy spowodowałoby wzrost rezerwy na świadczenia pracownicze o 314 tys. zł (290 tys. zł w roku 2018).

Analiza wrażliwości dla przewidywanych zmian podstaw wymiaru świadczeń w przedziale -1 p.p./+1 p.p.

Stan na 31.12.2019

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych z tytułu:	Wartość rezerwy przy zmianie podstawy wymiaru świadczeń o		Zmiana wartości rezerwy przy zmianie podstaw wymiaru świadczeń	
	-1 p.p.	+1 p.p.	-1 p.p.	+1 p.p.
– odpraw emerytalnych i rentowych	1651	1918	(126)	141
– nagród jubileuszowych	2197	2516	(151)	168
Razem	3 848	4 434	(277)	309

Stan na 31.12.2018

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych z tytułu:	Wartość rezerwy przy zmianie podstawy wymiaru świadczeń o		Zmiana wartości rezerwy przy zmianie podstaw wymiaru świadczeń	
	-1 p.p.	+1 p.p.	-1 p.p.	+1 p.p.
– odpraw emerytalnych i rentowych	1 554	1 462	(113)	128
– nagród jubileuszowych	2 373	2 680	(145)	161
Razem	3 927	4 142	(258)	289

Wzrost podstaw wymiaru świadczeń o 1 punkt procentowy spowodowałby wzrost rezerw o 309 tys. zł (289 tys. zł. w roku 2018). Obniżenie podstaw wymiaru świadczeń o 1 punkt procentowy spowodowałoby spadek rezerwy na świadczenia pracownicze o 277 tys. zł (258 tys. zł. w roku 2018).

W powyższej analizie wrażliwości wartość bieżąca zobowiązania z tytułu określonych świadczeń została obliczona metodą prognozowanych świadczeń jednostkowych, czyli taką samą jak zastosowano przy obliczeniu zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych ujętego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Poniżej zaprezentowano wyniki wyceny aktuarialnej zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych w podziale na okresy zapadalności

	Okres wypłaty			
	Rok 2020	Lata 2021-2025	Lata 2026-2030	Rok 2031 i później
Stan na 31.12.2019	348	1 619	1 111	1 047

	Okres wypłaty			
	Rok 2019	Lata 2020-2024	Lata 2025-2029	Rok 2030 i później
Stan na 31.12.2018	528	1 630	1 081	948

28. REZERWY POZOSTAŁE I ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE BIERNE

Pozostałe rezerwy długoterminowe

Brak

Pozostałe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne

	Za okres	Za okres
	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Stan na początek roku	9 708	6 271
Rozliczenia międzyokresowe bierne z tytułu niewykorzystanych urlopów	1 019	1 373
Rozliczenia międzyokresowe bierne z tytułu premii i programów motywacyjnych	2 454	1 226
Rezerwa na reklamacje	2 344	1 655
Pozostałe rezerwy	3 891	2 011
Rezerwa na niezafakturowane koszty	0	6
Zmiany	(2 741)	3 437
Rozliczenia międzyokresowe bierne z tytułu niewykorzystanych urlopów	(207)	(354)
Rozliczenia międzyokresowe bierne z tytułu premii i programów motywacyjnych	48	1 228
Rezerwa na reklamacje	(1 138)	689
Pozostałe rezerwy	(1 444)	1 880
Rezerwa na niezafakturowane koszty	0	(6)
Stan na koniec roku	6 967	9 708
Rozliczenia międzyokresowe bierne z tytułu niewykorzystanych urlopów	812	1 019
Rozliczenia międzyokresowe bierne z tytułu premii i programów motywacyjnych	2 502	2 454
Rezerwa na reklamacje	1 206	2 344
Pozostałe rezerwy	2 447	3 891

Rozliczenie międzyokresowe z tytułu premii i programów motywacyjnych - stanowi bieżącą wartość najlepszych szacunków Zarządu dotyczących zobowiązań Grupy z niniejszych tytułów.

Rezerwa na reklamacje – stanowi bieżącą wartość najlepszych szacunków Zarządu dotyczących przyszłych wpływów korzyści ekonomicznych wymaganych przy likwidacji wad wyprodukowanych w okresie sprawozdawczym odlewów oraz pokrywaniu kontrahentom kosztów obróbki odlewów w których stwierdzono wady. Szacunków dokonano na podstawie trendów historycznych, wartości faktyczne mogą się różnić z uwagi na możliwość zastosowania innych surowców, zmiany cen materiałów i usług itp.

Pozostałe rezerwy - stanowi bieżącą wartość najlepszych szacunków Zarządu dotyczących między innymi przyszłych kosztów rekultywacji środowiska składowiska odpadów oraz potencjalne roszczenia klientów związanych z opóźnionymi dostawami towarów oraz dostawami towarów wymagających dodatkowej obróbki.

29. PRZYCHODY PRZYSZŁYCH OKRESÓW

Przychody przyszłych okresów stanowią otrzymane dotacje na współfinansowanie projektów:

- „Demonstracja technologii wytwarzania innowacyjnych odlewów stalowych przeznaczonych do zastosowania w ekstremalnych warunkach eksploatacji”. Projekt realizowany przez PGO Spółka Akcyjna Oddział Pioma-Odlewnia. Całkowity koszt realizacji projektu wynosi 48.154,6 tys. zł, a przyznane dofinansowanie wynosi 40% całkowitych wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem w ramach projektu i nie może przekroczyć kwoty 19.261,8 tys. zł. Projekt zakłada wykonanie instalacji pilotażowej służącej do wytwarzania innowacyjnych odlewów stalowych przeznaczonych do stosowania w ekstremalnych warunkach pracy (np. niska i wysoka temperatura, wysokie obciążenie

statyczne i dynamiczne, wysokie ciśnienie, agresywne środowisko i substancje), które będą mogły znaleźć zastosowanie m.in. w przemyśle wydobywczym, Oil&Gas, offshore.

- „Innowacyjna, wykorzystująca analizę termiczną ATD, technologia wytwarzania samozasilającego się, wysokojakościowego żeliwa do produkcji odlewów nowej generacji o podwyższonych parametrach jakościowych”. Projekt realizowany przez Odlewnię Żeliwa Śrem Spółka z o.o.. Całkowity koszt realizacji projektu wynosi 37.049,9 tys. zł., a przyznane dofinansowanie wynosi 42,55% całkowitych wydatków kwalifikujących się do objęcia wsparciem w ramach projektu i nie może przekroczyć kwoty 15.764,7 tys. zł. Celem projektu jest opracowanie nowej, opartej na analizie krzywej stygnięcia zautomatyzowanej technologii wytopów żeliwa, której zastosowanie pozwoli wyeliminować wady stosowanych obecnie na świecie technologii odlewniczych. Po zakończeniu realizacji projektu jego wyniki zostaną wdrożone do bieżącej działalności OŻ Śrem S.A. Efektem podjętych działań będzie rozszerzenie oferty Spółki o nowe produkty posiadające istotne przewagi konkurencyjne wobec dotychczasowych rozwiązań.

Długoterminowe przychody przyszłych okresów

	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2018
Dotacje	17 981	0

Krótkoterminowe przychody przyszłych okresów

	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2018
Dotacje	0	5 604

W roku 2019 Grupa dokonała analizy statusu realizacji projektów w obszarach: przewidywanego terminu zakończenia ponoszenia nakładów inwestycyjnych na przedmiotowe projekty oraz przewidywanego okresu rozpoczęcia amortyzacji nakładów. Powyższa analiza wykazała, że zgodnie z najlepszą oceną Zarządu rozpoczęcie amortyzacji przedmiotowych projektów będzie miało miejsce w drugiej połowie 2020 roku lub później. Ponowna analiza przeprowadzona w warunkach pandemii COVID-19 wskazała, że termin zakończenia projektu, a zarazem rozpoczęcia amortyzacji może się przesunąć na rok 2021. W związku z tym, kwota dotycząca przychodów przyszłych okresów z tytułu dotacji jest prezentowana w długoterminowych przychodach przyszłych okresów.

W roku 2019 Grupa odniosła w pozostałe przychody operacyjne dotacje o wartości 2.732 tys. zł które stanowiły dofinansowanie do kosztów kwalifikowanych, które w myśl MSR 38 nie będą stanowiły wartości niematerialnych i obciążąły wynik okresu.

30. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO RACHUNKU PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

Zmiana stanu należności

	Za okres 01.01.2019 - 31.12.2019	Za okres 01.01.2018 - 31.12.2018
Stan na początek okresu		
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	72 729	72 770
Należności z tytułu podatków	11 569	16 569
-Należności z tytułu podatku dochodowego	(461)	(37)
Inne	(306)	0
Razem stan na początek okresu	83 531	89 302
Stan na koniec okresu		
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	55 809	72 729
Należności z tytułu podatków	10 610	11 569
-Należności z tytułu podatku dochodowego	(336)	(461)
Razem stan na koniec okresu	66 083	83 837
Bilansowa zamiana stanu należności	17 448	5 465

Zmiana stanu zobowiązań

	Za okres 01.01.2019 - 31.12.2019	Za okres 01.01.2018 - 31.12.2018
Stan na początek okresu		
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	107	279
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	34 897	44 869
Zobowiązania z tytułu podatków	5 628	6 565
Zobowiązania inwestycyjne	(1 000)	(1 328)
Zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	(52)	(284)
Razem stan na początek okresu	39 580	50 101
Stan na koniec okresu		
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	0	107
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	25 399	34 897
Zobowiązania z tytułu podatków	12 308	5 628
Zobowiązania inwestycyjne	(245)	(1 000)
Zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	(20)	(52)
Razem stan na koniec okresu	37 442	39 580
Bilansowa zamiana stanu zobowiązań	(2 138)	(10 521)

Grupa nie posiada środków o ograniczonej możliwości dysponowania. Ograniczenia w dysponowaniu środkami zdeponowanymi na wydzielonych rachunkach VAT wynikające z przepisów podatkowych dotyczących mechanizmu podzielonej płatności, nie wpływają na ich klasyfikację jako środki pieniężne i ich ekwiwalenty, ponieważ Grupa wykorzystuje je na bieżąco do regulowania zobowiązań krótkoterminowych (zobowiązań z tytułu dostaw oraz zobowiązań podatkowych).

Zmiana stanu środków z działalności finansowej w okresie 01.01.2019 do 31.12.2019

	Stan na początek okresu	Wdrożenie MSSF 16	Zmiany wynikające z przepływów kapitału	Naliczone odsetki	Zapłacone odsetki	Inne zmiany	Stan na koniec okresu
Zobowiązania z tytułu leasingu (długoterminowe)	403	9 343	0	0	0	(793)	8 953
Kredyty i pożyczki (krótkoterminowe)	31 123	0	22 337	821	(821)	(126)	53 334
Zobowiązania z tytułu leasingu (krótkoterminowe)	532	513	(1 091)	306	(14)	863	1 109
Zobowiązania z tytułu obligacji	42 764	0	(42 200)	942	(1 555)	49	0
Zmiana stanu środków z działalności finansowej	74 822	9 856	(20 954)	2 069	(2 390)	(7)	63 396

Całkowity wypływ środków pieniężnych z tytułu leasingów

	Za okres 01.01.2019 do 31.12.2019
Splata rata kapitałowych	1 091
Odsetki z tytułu leasingu	14
Razem	1 105

31. INSTRUMENTY FINANSOWE

31.1. Kategorie instrumentów finansowych

Instrumenty finansowe wg stanu na 31 grudnia 2019

	Aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej	Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	0	55 809	0
Pozostałe aktywa finansowe	2 319	0	0
Środki pieniężne	0	9 667	0
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	0	0	(21 629)
Zobowiązania finansowe	0	0	(10 062)
Kredyty i pożyczki	0	0	(53 334)
Ogółem	2 319	65 476	(85 025)

Instrumenty finansowe wg stanu na 31 grudnia 2018

	Aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej	Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	0	72 394	0
Pozostałe aktywa finansowe	948	0	0
Środki pieniężne	0	2 562	0
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	0	0	(31 123)
Zobowiązania finansowe	0	0	(43 699)
Kredyty i pożyczki	0	0	(31 123)
Ogółem	948	74 956	(105 945)

31.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w zysku lub stracie w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Stan na 31 grudnia 2019

	Aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej	Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
Odsetki ujęte w przychodach finansowych	0	33	0
Odsetki ujęte w kosztach finansowych	0	0	(4 012)
Zyski z tytułu różnic kursowych ujęte w kosztach finansowych	0	641	0
Przychody z tytułu realizacji instrumentów pochodnych ujęte w przychodach finansowych	1 536	0	0
Przychody z tytułu wyceny instrumentów pochodnych ujęte w przychodach finansowych	385	0	0
Prowizje od kredytów ujęte w kosztach finansowych	0	0	(83)
Utworzenie odpisów aktualizujących ujęte w pozostałych kosztach operacyjnych	0	(1 083)	0
Odwrócenie odpisów aktualizujących ujęte w pozostałych przychodach operacyjnych	0	1 149	0
Ogólny zysk/strata	1 921	740	(4 095)

Stan na 31 grudnia 2018

	Aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej	Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
Odsetki ujęte w przychodach finansowych	0	126	0
Odsetki ujęte w kosztach finansowych	0	0	(2 314)
Zyski z tytułu różnic kursowych ujęte w kosztach finansowych	0	525	0
Przychody z tytułu realizacji instrumentów pochodnych ujęte w przychodach finansowych	226	0	0
Straty z tytułu wyceny instrumentów pochodnych ujęte w przychodach finansowych	(507)	0	0
Prowizje od kredytów ujęte w kosztach finansowych	0	0	(144)
Utworzenie odpisów aktualizujących ujęte w pozostałych kosztach operacyjnych	0	(867)	0
Odwrócenie odpisów aktualizujących ujęte w pozostałych przychodach operacyjnych	0	400	0
Ogólny zysk/strata	(281)	184	(2 458)

31.3. Wartość godziwa instrumentów finansowych

Poniżej przedstawiono szczegóły dotyczące wartości godziwych instrumentów finansowych, dla których jest możliwe ich oszacowanie:

1. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz krótkoterminowe depozyty bankowe - wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na szybką zapadalność tych instrumentów.
2. Należności handlowe, pozostałe należności, zobowiązania handlowe - wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na ich krótkoterminowy charakter.
3. Zaciągnięte pożyczki - wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na zmienny, oparty na stopach rynkowych charakter ich oprocentowania.
4. Zobowiązania z tytułu obligacji (wg stanu na 31.12.2018) – wartość godziwa ustalona została na podstawie ich notowań na rynku Catalyst na dzień zbliżony do dnia bilansowego.

31.4. Hierarchia instrumentów finansowych wycenianych według wartości godziwej

Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej można zakwalifikować do następujących modeli wyceny:

- Poziom 1: ceny kwotowane (nieskorygowane) na aktywnych rynkach dla takich samych aktywów i zobowiązań,
- Poziom 2: dane wejściowe, inne niż ceny kwotowane użyte w Poziomie 1, które są obserwowalne dla danych aktywów i zobowiązań, zarówno bezpośrednio (np. jako ceny) lub pośrednio (np. są pochodną rezerw),
- Poziom 3: dane wejściowe niebazujące na obserwowalnych cenach rynkowych (dane wejściowe nieobserwowalne).

Wyemitowane obligacje kwalifikowane są do Poziomu 1 hierarchii instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej, wartość godziwa ustalana jest na bazie cen notowanych na aktywnym rynku. Do wyceny należności i zobowiązań z tytułu pochodnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej, zastosowano poziom 2 wyceny. Wartość godziwa forwardów walutowych ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę pomiędzy ceną terminową a ceną transakcyjną. Cena terminowa kalkulowana jest w oparciu o fixing NBP i krzywą stóp procentowych implikowaną z transakcji fx swap.

32. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

Działalność prowadzona przez Grupę naraża ją na wiele rodzajów ryzyka finansowego.

Głównymi ryzykami finansowymi na które narażona jest Grupa są:

- ryzyko rynkowe (ryzyko walutowe, stopy procentowej, ryzyko cenowe)
- ryzyko kredytowe
- ryzyko płynności

Celem zarządzania ryzykiem finansowym jest jego ograniczenie oraz zabezpieczenie się przed jego skutkami, poprzez identyfikację i eliminację potencjalnych zdarzeń w obszarze finansów mogących zagrozić realizacji celów organizacji.

Ryzyko rynkowe

Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu sprzedaży eksportowej realizowanej w walucie obcej (głównie Euro), co powoduje powstanie ekspozycji walutowej oraz niepewność, co do wartości przyszłych przepływów pieniężnych. Podejmuje się więc działania mające na celu minimalizację ryzyka walutowego poprzez wykorzystanie mechanizmów zabezpieczenia naturalnego oraz stosując m.in. finansowe instrumenty pochodne – kontrakty forward. W polityce Grupy są również stosowane takie narzędzia jak: system przedpłat, skracanie terminów płatności oraz klauzule dotyczące możliwości zmiany cen w przypadku zmian cenowych surowców wywołanych kursem walutowym. Wrażliwość aktywów na zmianę kursu walutowego jest kompensowana poprzez wycenę kredytowych zobowiązań walutowych.

Wartość bilansowa aktywów i zobowiązań w walutach obcych na dzień bilansowy przedstawia się następująco:

	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2018
Aktywa		
Należności		
EUR - kwota w walucie	4 988	6 336
EUR - kwota w przeliczeniu na PLN	21 242	27 247
pozostałe waluty - kwota w przeliczeniu na PLN	2 000	1 540
Razem należności w walutach obcych	23 242	28 787
Środki pieniężne		
EUR - kwota w walucie	20	5
EUR - kwota w przeliczeniu na PLN	87	23
pozostałe waluty - kwota w przeliczeniu na PLN	15	41
Razem środki pieniężne w walutach obcych	102	64
Ogółem aktywa w walutach obcych	23 344	28 851
Zobowiązania		
EUR - kwota w walucie	13 137	5 788
EUR - kwota w przeliczeniu na PLN	55 944	24 888
pozostałe waluty - kwota w przeliczeniu na PLN	4	213
Razem zobowiązania w walutach obcych	39 826	25 101

Wrażliwość na ryzyko walutowe

Grupa jest narażona przede wszystkim na ryzyko związane z walutą EUR

Stopień wrażliwości na 10-proc. wzrost i spadek kursu wymiany PLN na waluty obce przedstawiony jest w poniższej tabeli. Analiza wrażliwości obejmuje wyłącznie nierozliczone pozycje pieniężne denominowane w walutach obcych i koryguje przewalutowanie na koniec okresu obrachunkowego o 10-proc. zmianę kursów. Wartość dodatnia w poniższej tabeli wskazuje wzrost zysku, a wartość ujemna jego spadek towarzyszący zmianie kursu wymiany PLN na waluty obce o 10%.

Pozycja w sprawozdaniu finansowym stan na dzień 31 grudnia 2019	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN wynik finansowy		Inne waluty wynik finansowy	
			Kurs EUR/PLN +10%	Kurs EUR/PLN -10%	Kurs inne/PLN +10%	Kurs inne /PLN -10%
			Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	55 809	23 242	2 124
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	9 667	102	9	(9)	1	(1)
Pozostałe aktywa finansowe	2 319	2 319	232	(232)	0	0
<i>w tym wpływ na inne całkowite dochody</i>		1 665	166	(166)	0	0
Zobowiązania finansowe	(10 062)	0	0	0	0	0
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(25 399)	(2 797)	(280)	280	0	0
Kredyty i pożyczki	(53 334)	(53 151)	(5 315)	5 315	0	0
Razem zwiększenie / (zmniejszenie)	(21 000)	(30 285)	(3 230)	3 230	201	(201)

Pozycja w sprawozdaniu finansowym stan na dzień 31 grudnia 2018	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN wynik finansowy		Inne waluty wynik finansowy	
			Kurs EUR/PLN +10%	Kurs EUR/PLN -10%	Kurs inne/PLN +10%	Kurs inne /PLN -10%
			Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	72 394	28 787	2 725
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 562	64	2	(2)	4	(4)
Pozostałe aktywa finansowe	948	948	95	(95)	0	0
<i>w tym wpływ na inne całkowite dochody</i>		664	66	(66)	0	0
Zobowiązania finansowe	(43 699)	0	0	0	0	0
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(35 004)	(5 132)	(492)	492	(21)	21
Kredyty i pożyczki	(31 123)	(19 969)	(1 997)	1 997	0	0
Razem zwiększenie / (zmniejszenie)	(33 922)	4 698	332	(332)	137	(137)

Instrumenty zabezpieczające

Polityka zarządzania ryzykiem walutowym Grupy przewiduje stosowanie kontraktów forward, jako instrumentów zabezpieczających.

Na dzień 31 grudnia 2019 Grupa miała zawarte transakcje zabezpieczające kursy walut typu „forward” na łączną kwotę 15.500 tys. euro (na dzień 31 grudnia 2018 roku 16.500 tys. euro i 21.208 tys. SEK). Wycena instrumentów zabezpieczających na dzień 31 grudnia 2019 wynosiła 2.318 tys. zł, a na dzień 31 grudnia 2018 wynosiła 927 tys. zł. Wycena instrumentów zabezpieczających objęta rachunkowością zabezpieczeń w kwocie 1.665 tys. zł została odniesiona na kapitały własne, wycena pozostałych instrumentów w kwocie 654 tys. zł w wynik roku bieżącego (na dzień 31 grudnia 2018 kwoty te wyniosły odpowiednio 664 tys. zł i 284 tys. zł).

Szczegółowe zestawienie kontraktów forward niezrealizowanych na dzień 31 grudnia 2019 oraz 31 grudnia 2018 przedstawia się następująco:

Stan na dzień 31 grudnia 2019

Waluta bazowa	Dzień zakończenia transakcji	Kwota w walucie bazowej	Kwota w PLN	Zysk/strata
EUR	I kwartał 2020	7 000	30 817	911
EUR	II kwartał 2020	5 600	24 774	706
EUR	III kwartał 2020	5 400	24 470	701
Razem	EUR	18 000	80 061	2 318

Stan na dzień 31 grudnia 2018

Waluta bazowa	Dzień zakończenia transakcji	Kwota w walucie bazowej	Kwota w PLN	Zysk/strata
EUR	I kwartał 2019	8 000	34 935	458
EUR	II kwartał 2019	5 500	24 217	391
EUR	III kwartał 2019	3 000	13 199	119
SEK	I kwartał 2019	9 089	3 846	(19)
SEK	II kwartał 2019	9 089	3 855	(15)
SEK	III kwartał 2019	3 030	1 293	(7)
Razem	EUR	16 500	72 351	968
	SEK	21 208	8 994	(41)

Wszystkie kontrakty to zabezpieczenia przepływów pieniężnych, dla których prowadzona jest rachunkowość zabezpieczeń. Zabezpieczenia dotyczą przyszłych prognozowanych przepływów pieniężnych w EUR z tytułu sprzedaży, które nastąpią w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego. Przewiduje się więc, że kwoty odniesione na kapitały własne wywrą wpływ na wynik finansowy w przeciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

W roku 2019 oraz w 2018 nie wystąpiły sytuacje przeniesienia kwot z kapitału własnego i zaliczenia ich do kosztu początkowego lub innej wartości bilansowej składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego.

Ryzyko stopy procentowej

Grupa jest narażona na ryzyko stopy procentowej w związku z finansowaniem działalności poprzez kredyty bankowe i emisję obligacji. W związku z tym Grupa na bieżąco monitoruje decyzje Rady Polityki Pieniężnej, negocjuje warunki, na których udzielone są kredyty, ustala strukturę źródeł finansowania.

Pozycja narażona na ryzyko stan na 31.12.2019	Wartość pozycji	Wartość narażona na ryzyko	Ryzyko stopy procentowej wpływ na wynik	
			1 p.p.	-1 p.p.
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	9 667	9 667	97	(97)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	55 809	55 809	558	(558)
Kredyty i pożyczki	(53 334)	(53 334)	(533)	533
Zobowiązania finansowe	(10 062)	(10 062)	(101)	101
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(25 399)	(25 399)	(254)	254
Razem	(23 319)	(23 319)	(233)	233

Pozycja narażona na ryzyko stan na 31.12.2018	Wartość pozycji	Wartość narażona na ryzyko	Ryzyko stopy procentowej wpływ na wynik	
			1 p.p.	-1 p.p.
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 562	2 562	26	(26)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	72 394	72 394	724	(724)
Kredyty i pożyczki	(31 123)	(31 123)	(311)	311
Zobowiązania finansowe	(43 699)	(43 699)	(437)	437
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(34 897)	(34 897)	(349)	349
Razem	(34 763)	(34 763)	(347)	347

Ryzyko cenowe

Grupa jest narażona na ryzyko cenowe, które wynika z aktualnej koniunktury w branżach będących największymi odbiorcami jej wyrobów: samochodowej, górniczej, maszynowej i stoczniowej. Procedury i polityka w zakresie ofertowania, negocjacji i ustalania cen produktów zapewnia optymalne wykorzystanie przewagi konkurencyjnej Grupy. Wysoka energo- i materiałochłonność Grupy sprawia, że jest ona narażona na wysokie ryzyko zmian cen energii i materiałów wsadowych (głównie złomu i surówek). Grupa posiada zdwersyfikowane źródła zaopatrzenia w materiały do produkcji i świadczenia usług kooperacyjnych oraz dąży do minimalizowania ryzyka poprzez zagwarantowanie w umowach z dostawcami możliwości negocjacji cen.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe oznacza, że kontrahent może nie dopełnić zobowiązań umownych (w wyniku niewypłacalności, częściowej spłaty należności lub znaczącego opóźnienia w zapłacie należności) w związku z czym Grupa poniesie straty finansowe. Dla ograniczenia tego ryzyka ogranicza się koncentrację sprzedaży stosując dywersyfikację klientów pod względem geograficznym i branżowym. Grupa ubezpiecza należności w renomowanej firmie ubezpieczeniowej, współpracuje z wywiadowcami gospodarczymi. Prowadzi się bieżący monitoring płatności. Na bieżąco oceniana jest zdolność kredytową kontrahentów, nadawane są limity kredytowe. A na należności w stosunku do których nastąpiła utrata wartości tworzy się odpisy aktualizujące.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku największą kwotę należności handlowych Grupy stanowiła należność od jednostki powiązanej i wynosiła 4.588 tys. zł co stanowiło 6,3% ogółu należności, na dzień 31.12.2018 była to kwota 12.851 tys. zł, co stanowiło 17,7% ogółu należności.

Struktura wiekowa należności finansowych

	Wartość nominalna należności	Należności nieprzeterminowane, które nie utraciły wartości	Należności przeterminowane które nie utraciły wartości
wg stanu na dzień 31 grudnia 2019	55 529	42 694	12 835
wg stanu na dzień 31 grudnia 2018	72 394	47 937	24 457

Ryzyko kredytowe dotyczące środków pieniężnych jest ograniczone, ponieważ partnerami Grupy są renomowane banki, dysponujące odpowiednim kapitałem, posiadające silną i ustabilizowaną pozycję na rynku. Niemal 100% środków pieniężnych ulokowane jest w dwóch bankach.

Ryzyko utraty płynności

Grupa zarządza ryzykiem płynności utrzymując stale odpowiednią wielkość dostępnych środków finansowych będących gotówką zgromadzoną na rachunkach bankowych i/lub przyznanymi wolnym liniami kredytowymi jak również stale monitorując prognozowane i rzeczywiste przepływy pieniężne. Dzięki zapewnieniu dywersyfikacji źródeł i metod finansowania (instrumentów kredytowych) oraz wykorzystania kredytów kupieckich udzielonych przez dostawców Grupa ma zagwarantowany wysoki poziom bezpieczeństwa płynnościowego.

Ryzyko związane z płynnością

na 31 grudnia 2019

	Terminy wymagalności od końca okresu sprawozdawczego		
	do 1 roku	od 1 do 3 lat	powyżej 3 lat
Zobowiązania finansowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	25 399	0	0
Kredyty i pożyczki	53 334	0	0
Zobowiązania z tytułu leasingu	1 109	1 421	34 983
Razem	79 842	1 421	34 983

Stan na 31 grudnia 2018

	Terminy wymagalności od końca okresu sprawozdawczego		
	do 1 roku	od 1 do 3 lat	powyżej 3 lat
Zobowiązania finansowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	34 897	107	0
Kredyty i pożyczki	31 123	0	0
Zobowiązania z tytułu obligacji	42 764	0	0
Pozostałe zobowiązania finansowe	532	403	0
Razem	109 316	510	0

33. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KAPITAŁOWYM

Celem zarządzania ryzykiem kapitałowym jest zapewnienie kontynuowania działalności w takiej formie i zakresie, aby możliwe było zapewnienie zwrotu z inwestycji akcjonariuszom, zapewnienie korzyści dla innych zainteresowanych stron, a także utrzymanie optymalnej struktury kapitału w celu obniżenia jego kosztu.

Aby utrzymać lub skorygować strukturę kapitału Spółka może zmienić kwotę dywidend do wypłacenia akcjonariuszom, emitować nowe akcje, zwiększać zadłużenie lub sprzedawać aktywa w celu obniżenia zadłużenia.

Grupa monitoruje kapitał przy pomocy wskaźnika zadłużenia. Wskaźnik ten oblicza się jako stosunek zadłużenia netto do łącznej wartości kapitału. Zadłużenie netto oblicza się jako sumę zobowiązań (obejmujących kredyty, pożyczki, zobowiązania handlowe i pozostałe) pomniejszoną o środki pieniężne i ich ekwiwalenty. Łączną wartość kapitału oblicza się jako kapitał własny wykazany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej plus zadłużenie netto.

Grupa nie dopuszcza, aby poziom zadłużenia przekroczył wielkości przyjęte w założeniach budżetowych na dany rok.

	Stan na 31.12.2019	Stan na 31.12.2018
Zobowiązania ogółem	101 103	115 454
- Środki pieniężne	(9 667)	(2 562)
Zadłużenie netto	91 436	112 892
Kapitał własny ogółem	282 144	257 571
Kapitał ogółem	373 580	370 463
Wskaźnik zadłużenia	27%	31%

34. TRANSAKcje Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Transakcje pomiędzy spółkami wchodzącymi w skład Grupy Kapitałowej, których wykaz zawiera Nota nr 18 zostały wyeliminowane w trakcie konsolidacji i nie wykazano ich w poniższym zestawieniu.

	Sprzedaż dóbr i usług	Zakup dóbr i usług	Pozostałe przychody operacyjne	Pozostałe koszty operacyjne	Zobowiązania	Należności
	za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019				stan na 31.12.2019	
Jednostka dominująca	0	328	0	0	104	1
Inne jednostki powiązane	98 297	15 182	0	0	1 528	6 775
Razem	98 297	15 150	0	0	1 632	6 776

	Sprzedaż dóbr i usług	Zakup dóbr i usług	Pozostałe przychody operacyjne	Pozostałe koszty operacyjne	Zobowiązania	Należności
	za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018				stan na 31.12.2018	
Jednostka dominująca	0	1 253	0	208	240	0
Inne jednostki powiązane	91 615	15 622	1	92	1 540	16 214
Razem	91 615	16 875	1	300	1 780	16 214

a) transakcje handlowe

Transakcje handlowe dokonywane w ramach bieżącej działalności gospodarczej prowadzonej przez poszczególne Spółki należące do Grupy Kapitałowej - w opinii zarządu jednostki dominującej - były oparte na cenach rynkowych i były transakcjami typowymi i rutynowymi.

b) pożyczki

Spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej w okresie sprawozdawczym nie udzielały i nie zaciągały pożyczek dla podmiotów powiązanych innych niż Spółki wchodzące w skład Grupy.

c) inne

Spółki wchodzące w skład Grupy nie udzielały i nie otrzymywały żadnych gwarancji oraz poręczeń od jednostek powiązanych. Spółki nie uczestniczyły we wspólnych przedsięwzięciach nie podlegających konsolidacji.

35. ZABEZPIECZENIA USTANOWIONE NA MAJĄTKU GRUPY

Zabezpieczenia ustanowione na rzeczowych aktywach trwałych

Stan na 31.12.2019

1. Na nieruchomościach użytkowanych na podstawie umowy leasingu finansowego przez Odlewnię Żeliwa Śrem SA (własność spółki PGO Spółka Akcyjna Estate SKA) o wartości 59.115 tys. zł ustanowiona była hipoteka na rzecz BGŻ BNP Paribas SA oraz na rzecz Banku Polska Kasa Opieki SA (na drugim miejscu) z tytułu udzielonych Odlewni Żeliwa Śrem SA kredytów w rachunku bieżącym.
2. Na rzeczowych aktywach trwałych PGO SA zlokalizowanych w Piotrkowie Trybunalskim ustanowione były następujące zabezpieczenia:
 - hipoteka na nieruchomościach o wartości netto 14.934 tys. zł na rzecz Banku Polska Kasa Opieki SA z tytułu udzielonego kredytu w rachunku bieżącym,
 - zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach o wartości netto 7.205 tys. zł, na rzecz Banku Polska Kasa Opieki SA z tytułu umowy o udzielenie kredytu w rachunku bieżącym.
3. Na nieruchomościach PGO SA zlokalizowanych w Gorlicach o wartości 21.879 tys. zł ustanowiona była hipoteka na rzecz BGŻ BNP Paribas SA., Banku Polska Kasa Opieki S.A. oraz Santander Bank Polska SA z tytułu umów o udzielenie kredytów w rachunku bieżącym. Maszyny i urządzenia o wartości netto 3.018 tys. zł objęte zostały umową przewłaszczenia z tytułu zabezpieczenia dostaw.
4. Na nieruchomościach PGO SA zlokalizowanych w Stalowej Woli o wartości 8.694 tys. zł ustanowiona była hipoteka na rzecz Santander Bank Polska SA z tytułu umów o udzielenie kredytów w rachunku bieżącym.
5. Na środkach trwałych używanych przez Spółkę na podstawie umów leasingu – zabezpieczenia wynikające z umowy w wysokości 611 tys. zł

Stan na 31 grudnia 2018

1. Na nieruchomościach użytkowanych na podstawie umowy leasingu finansowego przez Odlewnię Żeliwa Śrem SA (własność spółki PGO Spółka Akcyjna Estate SKA) o wartości 64.126 tys. zł ustanowiona była hipoteka na rzecz Raiffeisen Bank Polska SA oraz na rzecz Banku Polska Kasa Opieki SA (na drugim miejscu) z tytułu udzielonych Odlewni Żeliwa Śrem SA kredytów w rachunku bieżącym.
2. Na rzeczowych aktywach trwałych spółki Pioma-Odlewnia Sp. z o.o. ustanowione były następujące zabezpieczenia:
 - hipoteka na nieruchomościach o wartości netto 10.011 tys. zł na rzecz Banku Polska Kasa Opieki SA z tytułu udzielonego kredytu w rachunku bieżącym,
 - zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach o wartości netto 11.163 tys. zł, na rzecz Banku Polska Kasa Opieki SA z tytułu umowy o udzielenie kredytu w rachunku bieżącym.
3. Na nieruchomościach Kuźni Glinik Sp. z o.o. o wartości 21.085 tys. zł ustanowiona była hipoteka na rzecz Raiffeisen Bank Polska S.A. oraz Banku Polska Kasa Opieki S.A. z tytułu umów o udzielenie kredytów w rachunku bieżącym. Maszyny i urządzenia o wartości netto 3.485 tys. zł objęte zostały umową przewłaszczenia z tytułu zabezpieczenia dostaw.
4. Na środkach trwałych używanych przez PGO Spółka Akcyjna na podstawie umowy leasingu – zabezpieczenia wynikające z umowy w wysokości 584 tys. zł

Zabezpieczenia ustanowione na zapasach

Stan na 31.12.2019

1. Na zapasach Odlewni Żeliwa Śrem SA o wartości netto 15.000 tys. zł ustanowiony był zastaw rejestrowy na rzecz Banku Polska Kasa Opieki S.A. z tytułu umowy o udzielenie kredytu w rachunku bieżącym.
2. Na zapasach PGO SA zlokalizowanych na terenie Oddziału Pioma-Odlewnia o wartości 12.000 tys. zł ustanowiony był zastaw rejestrowy na rzecz BGŻ BNP Paribas SA z tytułu umowy o udzielenie kredytu w rachunku bieżącym.
3. Na zapasach PGO SA zlokalizowanych na terenie Oddziału Kuźnia Glinik o wartości netto 7.123 tys. zł ustanowiony był zastaw rejestrowy na rzecz Banku Polska Kasa Opieki S.A. z tytułu umowy o udzielenie kredytu w rachunku bieżącym.

Stan na 31 grudnia 2018

1. Na zapasach Odlewni Żeliwa Śrem SA o wartości netto 18.208 tys. zł ustanowiony był zastaw rejestrowy na rzecz Banku Polska Kasa Opieki S.A. z tytułu umowy o udzielenie kredytu w rachunku bieżącym.
2. Na zapasach Piomy-Odlewni Sp. z o.o. o wartości 12.000 tys. zł ustanowiony był zastaw rejestrowy na rzecz Raiffeisen Bank Polska SA z tytułu umowy o udzielenie kredytu w rachunku bieżącym.
3. Na zapasach Kuźni Glinik Sp. z o.o. o wartości netto 8.087 tys. zł ustanowiony był zastaw rejestrowy na rzecz Banku Polska Kasa Opieki S.A. z tytułu umowy o udzielenie kredytu w rachunku bieżącym.

36. WYNAGRODZENIA I NAGRODY CZŁONKÓW ZARZĄDU I ORGANÓW NADZORU

Świadczenia dla członków Zarządu i Rady Nadzorczej PGO SA wypłacone za rok 2019 stanowią:

– krótkoterminowe świadczenia pracownicze:

	Imię i Nazwisko	Wynagrodzenie netto wypłacone przez Spółkę	Wynagrodzenie netto wypłacone przez podmioty zależne
Zarząd	Łukasz Petrus	436	2
	Lucjan Augustyn	419	2
	Andrzej Bulanowski	345	2
	Ireneusz Kazimierski ¹	291	0
Rada Nadzorcza	Tomasz Domogała	5	0
	Czesław Kisiel	5	0
	Jacek Leonkiewicz	5	0
	Magdalena Zajączkowska-Ejsymont	10	0
	Jacek Krysiński ²	1	0
	Michał Nowak ³	5	0
	Dorota Wyjadłowska	9	0
	Tomasz Kruk	10	0

¹ do 12.11.2019

² do 13.03.2019

³ do 29.11.2019

Inne świadczenia poza krótkoterminowymi świadczeniami pracowniczymi dla członków Zarządu:

- program kafeteryjny:

	Imię i Nazwisko	Świadczenia finansowane przez Spółkę	Świadczenia finansowane przez podmioty zależne
Zarząd	Łukasz Petrus	12	0
	Lucjan Augustyn	12	0
	Andrzej Bulanowski	12	0
	Ireneusz Kazimierski	0	0

Świadczenia dla członków Zarządu i Rady Nadzorczej PGO SA wypłacone za rok 2018 stanowiły:

– krótkoterminowe świadczenia pracownicze:

	Imię i Nazwisko	Wynagrodzenie netto wypłacone przez Spółkę	Wynagrodzenie netto wypłacone przez podmioty zależne
Zarząd	Łukasz Petrus	264	38
	Lucjan Augustyn	318	2
	Andrzej Bulanowski	231	2
	Ireneusz Kazimierski	147	2
Rada Nadzorcza	Tomasz Domogała	5	1
	Czesław Kisiel	5	0
	Jacek Leonkiewicz	5	1
	Magdalena Zajączkowska-Ejsymont	9	1
	Jacek Krysiński	5	0
	Michał Nowak	5	0
	Robert Rogowski ¹	7	0
	Dorota Wyjadłowska	9	0
	Tomasz Kruk ²	1	0

¹ do 30.09.2018

² od 10.10.2018

Inne świadczenia poza krótkoterminowymi świadczeniami pracowniczymi dla członków Zarządu:

- program kafeteryjny:

	Imię i Nazwisko	Świadczenia finansowane przez Spółkę	Świadczenia finansowane przez podmioty zależne
Zarząd	Łukasz Petrus	6	0
	Lucjan Augustyn	5	0
	Andrzej Bulanowski	12	0
	Ireneusz Kazimierski	0	0

37. NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Należności warunkowe

Brak

Zobowiązania warunkowe

Na dzień 31.12.2019 roku

PGO Spółka Akcyjna

- gwarancja ubezpieczeniowa na kwotę 222 tys. zł., stanowiąca zabezpieczenie należytego wykonania kontraktu oraz należytego usunięcia wad.
- gwarancje bankowe na łączną kwotę 40 tys. zł, które stanowią gwarancję dobrego wykonania kontraktu.

Na dzień 31.12.2018 roku

Pioma-Odlewnia Spółka z o.o.

- gwarancja ubezpieczeniowa na kwotę 148 tys. zł., stanowiąca zabezpieczenie należytego wykonania kontraktu.
- gwarancja ubezpieczeniowa na kwotę 82 tys. zł., stanowiąca zabezpieczenie należytego usunięcia wad.

Kuźnia „GLINIK” Sp. z o.o.

- gwarancje bankowe na łączną kwotę 745 tys. zł, które stanowią wadium przetargowe oraz gwarancję dobrego wykonania kontraktu z terminem ważności od marzec 2019 do październik 2024 roku.

Ponadto w dniu 18 lutego 2019 r., do Pioma-Odlewnia Sp. z o.o. (po połączeniu: PGO S.A. Pioma-Odlewnia Oddział w Piotrkowie Trybunalskim) wpłynął pozew spółki HSW-Aluminium Sp. z o.o. o zapłatę kwoty 3,2 mln zł wraz z ustawowymi odsetkami z tytułu zawartych pomiędzy HSW-Aluminium Sp. z o.o. a STA-ODLEWNIE Sp. z o.o. umów z dnia 5 grudnia 2007 r. i 10 stycznia 2008 r. na dostawę maszyn.

Szczegółowy opis niniejszego pozwu znajduje się w rozdziale II punkt 7 Sprawozdanie Zarządu z działalności spółki PGO S.A. oraz Grupy Kapitałowej PGO w okresie od 01.01.2019 do 31.12.2019. Z uwagi na wysokie prawdopodobieństwo pozytywnego dla Spółki rozstrzygnięcia sprawy, nie zawiązano w związku z roszczeniem HSW-Aluminium Sp. z o.o. rezerwy, która obciążałaby wyniki finansowe Grupy.

Na dzień 31.12.2019 roku oraz 31.12.2018 nie występowało ryzyko realizacji gwarancji.

38. INFORMACJE O WYNAGRODZENIU BIEGŁEGO REWIDENTA

Spółka w dniu 23 lipca 2018 r. zawarła z Ernst & Young Audyt Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością S.k. z siedzibą w Warszawie umowę na usługi audytorskie:

- przeprowadzenie badania sprawozdania finansowego jednostkowego sporządzonego za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz 31 grudnia 2019 r.
- badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego sporządzonego za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. oraz 31 grudnia 2019 r.
- dokonanie przeglądu śródrocznego skróconego jednostkowego oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego sporządzonego za okresy 6 miesięczne zakończone 30.06.2018 r. oraz 30.06.2019

Wysokość netto wynagrodzenia za wykonanie umowy wynosiła 114 tys. zł.

W związku z połączeniem PGO S.A. ze spółkami PIOMA-ODLEWNIA Sp. z o.o. z siedzibą w Piotrkowie Trybunalskim oraz Kuźnia "GLINIK" Sp. z o.o. z siedzibą w Gorlicach w dniu 10 stycznia 2019 r. i rozszerzeniem zakresu prac, strony podpisały aneks do umowy w którym między innymi dokonano zmiany wynagrodzenia. Wynagrodzenie netto za wykonanie umowy wyniosło 175 tys. zł.

39. ZDARZENIA PO DACIE BILANSU

Pandemia COVID-19

Na chwilę obecną Grupa nie ma realnych możliwości precyzyjnie oszacować pełnych skutków pandemii COVID-19 i ich wpływu na przyszłe wyniki finansowe. Niemniej Zarząd przygotował scenariusze, na podstawie których na chwilę obecną w zakresie zabezpieczenia kontynuowania działalności operacyjnej, finansowania oraz płynności nie identyfikuje istotnego ryzyka dla kontynuacji działalności w przewidywanej przyszłości.

Pandemia COVID-19 ma charakter wielowymiarowego czynnika ryzyka, który będzie miał istotny wpływ na sytuację ogólnogospodarczą oraz działalność Grupy Emitenta i przyszłe wyniki finansowe Grupy. Skala tego wpływu na dzień sporządzania niniejszego sprawozdania jest trudna do przewidzenia i będzie zależała m.in. od czasu trwania epidemii, wprowadzonych ograniczeń administracyjnych i szybkości powrotu do normalnego funkcjonowania przedsiębiorstw po zniesieniu tych ograniczeń. Bardzo ważną będzie również skala pomocy państwa w ramach przeciwdziałania negatywnym skutkom gospodarczym pandemii.

Dotychczasowe działania Grupy koncentrowały się przede wszystkim na wprowadzeniu zaleceń służb sanitarnych mających na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się COVID-19 i zapewnieniu, w jak największym stopniu, bezpieczeństwa pracownikom przy jednoczesnym umożliwieniu nieprzerwanej pracy zakładów. W dalszej kolejności Grupa koncentrowała się na minimalizacji skutków negatywnego wpływu COVID-19, przede wszystkim w obszarze sprzedaży i dostosowania mocy produkcyjnych do aktualnych potrzeb.

W perspektywie najbliższych miesięcy sprzedaż Grupy będzie pod silnym wpływem sytuacji odbiorców. Niektórzy z nich w ostatnim okresie ograniczyli lub czasowo wstrzymali swoją działalność. Ostateczna wielkość spadku poziomu sprzedaży będzie uzależniona od okresu ograniczenia działalności przez klientów oraz szybkości przywrócenia standardowego poziomu zamówień z ich strony. Na chwilę obecną Grupa ma zapewnione surowce i materiały pod bieżące potrzeby produkcyjne.

Grupa w ramach swoich możliwości podejmuje działania mające na celu ograniczanie negatywnych skutków ekonomicznych pandemii. Sytuacja związana z COVID-19 będzie miała istotny wpływ na kształtowanie się poziomu zatrudnienia i duże znaczenie będzie miał system wsparcia dla przedsiębiorców w zakresie umożliwienia utrzymania miejsc pracy i zachowania kadry specjalistów w ramach rządowej "tarczy antykryzysowej". Będzie to szczególnie istotne dla umożliwienia szybkiego powrotu zakładów do pełnych zdolności produkcyjnych po ustąpieniu pandemii.

Aktualna sytuacja płynnościowa i kapitałowa Grupy jest dobra. Ryzyko utraty płynności finansowej uwzględniające skutki związane z COVID-19 jest skutecznie ograniczone poprzez konsekwentne stosowanie polityki finansowania działalności opartej o konserwatywne kowenanty finansowe oraz relatywnie niski poziom zadłużenia. Dodatkowo do momentu ostatecznego określenia wpływu COVID-19 na działalność Grupy, czasowo ogranicza się działania inwestycyjne. Realizowane będą tylko inwestycje już rozpoczęte oraz inwestycje niezbędne dla umożliwienia niezakłóconego kontynuowania działalności produkcyjnej.

Grupa - według aktualnej wiedzy i oceny sytuacji - nie przewiduje niedotrzymania lub istotnego naruszenia zawartych umów.

W związku z dynamicznym rozwojem sytuacji Zarząd na bieżąco monitoruje i analizuje wpływ pandemii na działalność Grupy oraz jej wyniki, przy czym faktyczny wpływ skutków pandemii COVID-19 na działalność Grupy i jej przyszłe wyniki jest niemożliwy do oszacowania oraz uzależniony od czynników, które pozostają poza wpływem lub kontrolą ze strony Grupy.

Prezes Zarządu - Łukasz Petrus

Wiceprezes Zarządu - Lucjan Augustyn

Wiceprezes Zarządu - Andrzej Bulanowski

Osoba odpowiedzialna za prowadzenie ksiąg:
Główny Księgowy - Renata Mokryńska

Katowice, dnia 30 kwietnia 2020 roku